

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

**A magyar állam és más külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési
lehetőségek a lakosság számára**

Témavezető: Fejes Judit Katalin

Külső konzulens: Horváth Zsolt

Szabó Tibor

Alapképzés

Nappali

Gazdálkodási és menedzsment

2024

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Szabó Tibor		
Képzési szint:	alapképzés		
Szak:	Gazdálkodási és menedzsment		
Szakirány (ha van):	Szolgáltatásmenedzsment		
Neptun kód:	PG29AK	Védés éve:	2024
Dolgozat címe:	A magyar állam és más külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési lehetőségek a lakosság számára		
Egyetemi témavezető:	Fejes Judit Katalin		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Horváth Zsolt		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	állampapír, befektetés, pénzügyi helyzet, részvény, kötvény		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat / záródolgozatomat / diplomadolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

(Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2023.11.22

Szabó Tibor s.k
hallgató aláírása

**Szövegszerkesztővel töltendő ki, formai és tartalmi változtatások nélkül. Gépírással aláírható. Ebben az esetben kérjük a Családnév Keresztnév s. k. alakot használni. Kézi aláírás és szkennelés esetén a dokumentum csak kifogástalan minőségű digitalizált változat lehet!*

Tartalom

1. BEVEZETŐ	2
2. ÁLTALÁNOSÁGBAN A BEFEKTETÉSEKRŐL	4
2.1. A BEFEKTETÉSEK TÖRTÉNETE	4
2.2. A PÉNZÜGYI TUDATOSSÁG	5
2.3. A PÉNZÜGYI TUDATOSSÁG KULCSAI	6
3. A BEFEKTETÉSEK FONTOSSÁGA	7
3.1. RÖVID ÉS HOSSZÚ TÁVÚ BEFEKTETÉSEK	8
3.2. IRÁNYELVEK A BEFEKTETÉSEKBEN	10
4. HOZAM, KOCKÁZAT ÉS LIKVIDITÁS	12
4.1. A HOZAM	12
4.2. A KOCKÁZAT	12
4.3. A LIKVIDITÁS	12
4.4. A HÁROM MUTATÓ KAPCSOLATÁNAK VIZSGÁLATA	13
5. A MAGYAR LAKOSSÁG PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK ÉS BEFEKTETÉSI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA .	15
5.1. A LAKOSSÁG PÉNZÜGYI HELYZETE	15
5.2. A LAKOSSÁG BEFEKTETÉSI SZOKÁSAI	18
5.3. TÁVOLMARADÁS OKAI ÉS AZ AZONOSÍTOTT FŐ PROBLÉMÁK	20
6. TUDNIVALÓK AZ ÁLLAMPAPÍRRŐL	21
6.1. AZ ÁLLAMKÖTVÉNY	21
6.2. AZ ÁLLAMADÓSSÁG-KEZELÉS JOGI ÉS SZERVEZETI ALAPJA	21
6.3. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSÉRT FELELŐS MINISZTER SZEREPE	22
6.4. AZ ÁKK ZRT. SZEREPE ÉS FELADATKÖRE	22
6.5. EZEN FELADATOKON TÚL AZ ÁKK ZRT A STABILITÁSI TV. 13.§ (4) PONTJA ALAPJÁN:	23
6.6. AZ ÁLLAMPAPÍR KIBOCSÁJTÁS FONTOSSÁGA AZ ÁLLAM SZEMPONTJÁBÓL	24
6.7. PÉNZNYOMTATÁS, MINT TŐKESZERZÉS	24
7. ÁLLAMPAPÍROK BEMUTATÁSA	26
7.1. AZ ÁLLAMPAPÍR BEFEKTETÉS ELŐNYEI	26
7.2. BÓNUSZ MAGYAR ÁLLAMPAPÍR (BMÁP)	27
7.3. PRÉMIUM MAGYAR ÁLLAMPAPÍR (PMÁP)	27
7.4. EGYÉVES MAGYAR ÁLLAMPAPÍR (1MÁP)	28
7.5. BABAKÖTVÉNY	29
7.6. MAGYAR ÁLLAMPAPÍR PLUSZ (MÁP PLUSZ)	30
8. KÜLSŐ PÉNZÜGYI SZEREPLŐK ÁLTAL NYÚJTOTT BEFEKTETÉSI LEHETŐSÉGEK	31
8.1. OTP 2 ÉVES KÖTVÉNY	32
8.2. OTP TBSZ KÖTVÉNY	33
8.3. RAIFFEISEN HUF SENIOR ELSŐBBSÉGI VISSZAHÍVHATÓ KÖTVÉNY	33
8.4. MBH HUF 12,00% 2025/A KÖTVÉNY	34
8.5. 8,00% ERSTE HUF 23-25 KÖTVÉNY	35

9.	RÉSZVÉNY ÉS KÖTVÉNY.....	36
9.1.	RÉSZVÉNY ÉS KÖTVÉNY KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉGEK	36
9.2.	BUX TŐZSDE.....	37
9.3.	KETTÓS ADÓZTATÁS ELKERÜLÉSÉRŐL SZÓLÓ EGYZMÉNY	38
10.	A LEHETŐSÉGEK VIZSGÁLATA	39
10.1.	A LEHETŐSÉGEK VIZSGÁLATÁNAK SZEMPONTJAI	39
10.2.	A LEHETŐSÉGEK ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS VIZSGÁLATA	40
11.	ÖSSZEGZÉS.....	47
12.	IRODALOMJEGYZÉK	48
13.	ÁBRAJEGYZÉK.....	50

1. Bevezető

Az elmúlt évtizedekben a globális gazdaság jelentős fejlődésen ment keresztül, és ebben a dinamikus fejlődésben nagy szerepet játszott az a tény is, hogy az államok, más külső pénzügyi szereplők és a lakosság egyaránt fokozott figyelmet szentelt a befektetések fontosságára. Ezek a lehetőségek nem csak a lakosság, hanem a hitelező pénzügyi vagy állami szervezet szempontjából is rengeteg előnnyel bírnak, így nem csoda, hogy Magyarország sem maradt ki ebből a trendből.

A Magyarországon megtalálható befektetési lehetőségek tárháza már jelenleg is széles, viszont a folyamatos fejlődés újabb és újabb lehetőségeket hoz magával. Ezek a lehetőségek terjednek az aranybefektetéstől, amely talán mindennek az alapja, az ingatlanbefektetéseken keresztül, a különböző pénzügyi intézetek által nyújtott lehetőségek széles tárházáig. Magyarországon az állam számos intézkedést hozott annak érdekében, hogy ösztönözze és edukálja a lakosságot a befektetések fontosságáról. Az állami támogatások, az adókedvezmények és egyéb ösztönző programok révén a magyar lakosság számára is kedvezőbbé vált a befektetésekbe való bekapcsolódás. Ugyanakkor a nemzetközi pénzügyi szereplők is kínálnak különféle opciókat a pénzünk elhelyezésére, amelynek ugyancsak fontos szerepe van a szervezetek közötti egészséges verseny megteremtésében.

Egyre többet hallhatunk a befektetésekről, és a lehetőségek ismeretének fontosságáról, és magam is úgy gondolom, hogy ezeket a befektetési lehetőségeket kihasználva, és pénzügyi tudatosságot alkalmazva az általunk kitűzött pénzügyi célok megvalósítása jelentősen egyszerűbbé válhat. A leggyakoribb ilyen célok közé tartozhat akár a lakásvásárlás, a nyugdíj előtakarékosság, gyerekeink iskoláztatása, vagy csupán a hosszú távú vagyonnövelés.

Az általam készített munka során tehát ezeket a lehetőségeket fogjuk megvizsgálni különös figyelmet fordítva az állami és magánbefektetők által kínált lehetőségekre az azok által ígért hozamokra és kockázataikra. Emellett vizsgálni fogjuk a lakosság befektetési szokásait általánosságban, kitekintünk a különböző befektetési formák előnyire, és veszélyeire, végül a gyűjtött adatok, és információk alapján a hozam-kockázat kapcsolatát vizsgálva elemezzük a különböző befektetések nyújtotta lehetőségeket.

Ebben a témában fontos hangsúlyozni, hogy a befektetés mindig kockázattal jár, és az egyéneknek alaposan meg kell fontolniuk, hogy mely lehetőségek felelnek meg pénzügyi céljaiknak és kockázati hajlandóságuknak. Az alapvető tudás a döntések meghozatalához

elengedhetetlen, és sok későbbi kellemetlenségtől, vagy akár veszteségtől óvhatjuk meg magunkat az előzetes információgyűjtéssel. Habár az alapvető döntéshozatalhoz nem szükséges, viszont a pszichológiának is nagy szerepe van a pénzzel való bánásmódban, illetve a befektetésink kezelésében, így ezt az érdekes pontot is röviden elemezni fogjuk munkám során.

Összefoglalva az általam készített szakdolgozat célja, hogy átfogóan, konkrét példákon és elemzések segítségével bemutassa a Magyarországon elérhető befektetési lehetőségek sokszínűségét és kínálatát. Emellett vizsgálja a lakosság általános befektetési szokásait, kiemelve a különböző formák előnyeit és kockázatait, ezzel iránymutatást adva az olvasónak a befektetések komplex világába.

2. Általánosságban a befektetésekről

2.1. A befektetések története

A befektetések története és fejlődése szorosan összefonódik az ember gazdasági fejlődésével. A befektetések gyökerei több ezer évre nyúlnak vissza. Már az őskorban is, a különböző törzsek közötti cserekereskedelmet is egyfajta befektetésként kezelhetjük, hiszen valamiféle befektetés árán szerezték meg azt a tárgyat, vagy ételt, amelyre számukra szükség volt. Ezzel viszont több probléma is volt, hiszen a cseréhez a tárgyak értékét nehéz volt összeegyeztetni, illetve a cserére kínált tárgy értéke nagyban függött attól, hogy a másik félnek mennyire van rá szüksége, így az egyik fél szempontjából sokszor kedvezőtlen üzlet kötött.

Az ilyen problémák elkerülése miatt szükség volt egy olyan eszközre, amely az egész világon hasonló értékkel bír, és cserealapként szolgálhat ezen üzletek lebonyolításához. Ekkor azaz időszámításunk előtt 3000 környékén kezdte el az emberiség az aranyat, mint fizető eszköz és befektetés használni.¹ Az arany, mint befektetési forma a mai napig jelen van életünkben, és lehetőséget nyújt vagyunk elhelyezésére és növelésére.

Az idők és a fejlődés során a befektetések sokkal komplexebb formái is elkezdtek megjelenni a köztudatban, amely lehetőségek kihasználása magasabb pénzügyi tudást, kritikus gondolkodást, és komplex elemzést igényelt a befektetők részéről. Az első részvények és a mai tőzsde alapjai a 17. századi Hollandiában kezdték meg útjukat. Az első részvények útra kelésének gyökérok a holland hajósok voltak. A hajósoknak tőkére volt szükségük a flottájuk fejlesztéséhez az új felfedezések megkezdéséhez, és a kereskedelem fellendítéséhez. Ezek a befektetési lehetőségek nagy kockázatokat hordoztak magukkal, mivel törvényi keretek, még csak korlátozottan álltak rendelkezésre. Illetve a technológia fejletlensége, és a környezeti viszonyok miatt számos esetben előfordult a flották károsodása, vagy teljes elvesztése. Az első befektetési alapot ugyancsak Hollandiában 1774-ben² hozták létre, amelynek ötlete ezután néhány év alatt meghódította az egész világot.

¹ Merényi Zsuzsanna-Megyesi Gabriella-Szűcs Tamás: Az én pénzem, Pénzügyi oktatási program törzsanyag. AVG Kiadó-2015. p. 26

² Mohos Kristóf: 238 éve kelt életre az első befektetési alap. [online] www.portfolio.hu, 2012, URL: <https://www.portfolio.hu/bank/20121120/238-eve-kelt-eletre-az-első-befektetési-alap-175891> (2023.10.01)

Ezt követte a 18-19. században történő ipari forradalom. Az ipari forradalom idején az ipari és infrastrukturális projekteken történő befektetések kezdtek elterjedni. Az emberek részvényeket vásároltak vállalatokban, és részesedtek azok nyereségéből. Ez az időszak hatalmas gazdasági növekedést hozott, és az emberek széles körben részt vettek a gazdasági életben.

A 20. században az ingatlanbefektetések váltak egyre népszerűbbé. Az emberek lakóházakat, irodaházakat és üzleteket vásároltak, hogy bérbe adják vagy értékesítsék őket. Az ingatlanbefektetések stabil hozamokat és értéknövekedést kínáltak a befektetők számára és máig töretlen népszerűségnek örvendenek.

Összességében a befektetések története egy hosszú és változatos utat mutat be az emberiség számára, amelynek során az emberek folyamatosan keresik a legjobb módját a pénzüik növelésének és megőrzésének. A befektetési lehetőségek közül legtöbb már kiállta az idő próbáját, és hosszú távon bizonyította számunkra a bennük rejlő lehetőségeket. Viszont az innováció és a technológia fejlődése továbbra is folyamatosan formálja a befektetések jövőjét, és az embereknek figyelmesen kell követniük a piaci trendeket és lehetőségeket, hogy sikeresen befektethessék pénzüket.

2.2. A pénzügyi tudatosság

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet meghatározása szerint „*a pénzügyi tudatosság olyan képesség, ami lehetővé teszi a pénzügyi források hatékony gyarapítását, nyomon követését és felhasználását oly módon, hogy az hozzájáruljon mind az egyén, mind a családja, mind vállalkozása jólétének és gazdasági biztonságának megerősítéséhez.*”³ A megfogalmazás alapján a pénzügyi tudatosság azon képességek és készségek összessége, amelyek lehetővé teszik számunkra azt, hogy felelős döntéseket hozzunk pénzügyeinkben, befektetéseinkben, ezáltal biztosítva magunk számára a pénzügyi stabilitást, és fejlődést. A hazai gazdasági fejlődés is középpontba állítja a pénzügyi műveltség fontosságát, hiszen folyamatosan újabb és bonyolultabb pénzügyi termékek jelennek meg a piacon, amelyek megértéséhez, és kockázatainak felméréséhez elengedhetetlen a pénzügyi intelligencia. Az

³ Magyarország Kormánya : Pénzügyi tudatosság fejlesztésének stratégiája. [online] 2017-2019, p.10 URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/5/39/21000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20fejleszt%C3%A9s%C3%A9nek%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf> (2023.10.01)

alábbi, Magyarország Kormánya által végzett kutatás az alábbi módon jellemezte a pénz és az emberek kapcsolatát manapság országunkban. „Életünk során folyamatosan pénzügyi döntéseket hozunk, szinte minden választásunknak van valamilyen pénzügyi vonatkozása. Az alapvető fogyasztói döntések meghozatalához is egyre szerteágazóbb és mélyrehatóbb tudásra és felkészültségre van szükség, azonban a lakosság pénzügyi műveltsége még korántsem megfelelő. A magyar lakosságra általánosságban jellemző az impulzív, nem átgondolt, körültekintés és összehasonlítás nélküli döntéshozatal.”⁴ A pénzügyi tudatosság megteremtésének rengeteg pozitív velejárója van, mint például a váratlan helyzetekre való felkészültség, befektetési hibák elkerülése, vagy csupán pénzügyi góljaink könnyebb elérése. A pénzügyi tudatosság elemeit szinte minden ember vagy szervezet másképp határolná be, viszont a lenti felsorolásban összegyűjtöttem ennek főbb, illetve legtöbbször állandó elemeit.

2.3. A pénzügyi tudatosság kulcsai

1. Pénzügyi ismeretek
2. Költség tervezés
3. Adózási ismeretek
4. Megtakarítási és befektetési ismeretek
5. Hitelek és adósság tervezés
6. Hosszútávú gondolkodás, tervezés

⁴ Magyarország Kormánya : Pénzügyi tudatosság fejlesztésének stratégiája. [online] 2017-2019, p.2 URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/5/39/21000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20fejleszt%C3%A9s%C3%A9nek%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf> (2023.10.02)

3. A befektetések fontossága

A befektetések fontosságának taglalása előtt fontos egy általános definiálása a kifejezésnek, amely segítségével könnyebben megérthetjük annak általános céljait, összefüggéseit. *„Befektetésnek nevezzük egy adott pénzmennyiség felhasználását különféle vagyontárgyak megszerzésére jövőbeni profit reményében. A befektetéseket két csoportra lehet osztani: pénzügyi befektetések és reálfektetések. Előbbi esetében valamilyen pénzeszközbe (például részvény, kötvény) fektetjük vagyonunkat, míg a másik esetében valamilyen értékálló tárgyba (műkincs, nemesfém) vagy termelési eszközbe történik a beruházás.”*⁵

Ahogy korábban is említettem a befektetések hosszú idők óta fontos szerepet játszanak az emberek életében, hiszen a vállalkozás indításon kívül talán ez a leeffektívebb módja annak, hogy pénzünk értéket megőrizzük, illetve tovább gyarapítsuk azt. A különböző befektetések rengeteg előnyt hordoznak magukkal számunkra, amelyek közül szeretném a legfontosabbakat bemutatni ebben a részben.

Az utóbbi években a világ gazdasági helyzete jelentős fordulatot vett. A korona vírus járvány, az országok közötti konfliktusok, és a növekvő alapanyagárak mind-mind hozzájárultak az infláció növekedéséhez, és az összes ország közül talán a legjobban ez Magyarországon volt érezhető. Az infláció mértéke az utóbbi években 10-25 % között mozgott országunkban.⁶ Az infláció alapvetően egészséges a gazdaság szempontjából, hiszen ez ösztönzi az embereket arra, hogy pénzüket elköltsék, befektessék ezáltal mozgásban tartva a gazdaságot. Viszont az évi néhány százaléknál magasabb értékek esetén pénzünk vásárlóerejét nagy mértékben befolyásolja, ezáltal kedvezőtlen hatást gyakorolva pénzügyi helyzetünkre.

Ezért tehát az alábbi okok miatt fontosak számunkra a befektetések:

- Optimális gazdasági helyzetben pénzünk befektetésével az infláció okozta értékvesztés könnyen korrigálható.
- A befektetések hozzájárulnak a gazdaság hosszú távú növekedéséhez és fejlődéséhez is, hiszen azáltal, hogy tőkét nyújtunk a vállalatok számára segítjük őket az innovációban, és fejlődésben.

⁵ Kecskés András: A befektetések jogi és gazdasági elmélete, JURA kiadó, 2017. p.79

⁶ Zsoldos Ákos: Szinte pontosan tudható már most, mennyi lesz az éves infláció 2023-ban Magyarországon. [online] www.portfolio.hu, 2023, URL: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230717/szinte-pontosan-tudhato-mar-most-mennyi-lesz-az-eves-inflacio-2023-ban-magyarorszagon-628069> (2023.10.02)

- A vagyonnövelés ugyancsak az egyik ok amiért sok ember befektetési lehetőségek után kezd keresgélni. Pénzünk folyamatos befektetésével, és visszaforgatásával nem csak az eredeti tőkét kamatoztathatjuk, hanem a kamattal megnövelt összeget is, amely az évek múlásával így egyre csak nagyobb hozamokat fog generálni számunkra. A kamatos kamat, és a hosszú távú gondolkodás erejét jól mutatja az Investopedia weboldalán található kalkulátor⁷, amely segítségével könnyen megállapíthatjuk, hogy egy általános részvényindexbe az S&P500-ba történő 1.000.000 Forint befektetése esetén az utóbbi 5 évben 81% nyereséget realizálhattunk volna éves átlagos nyereségünk visszaforgatása nélkül, míg annak visszaforgatásával a tőkénk 147 %-át realizálhattuk volna nyereségként az öt év elteltével.
- A passzív jövedelem kialakítása életünk során ugyancsak nagyon fontos a pénzügyi stabilitásunk érdekében, és erre kiemelkedő lehetőséget nyújtanak a különböző osztalék fizető részvények, kötvények és más befektetési formák egyaránt.

3.1. Rövid és hosszú távú befektetések

A befektetések két fő kategóriára oszthatók időhorizontjuk szerint: rövid távú és hosszú távú befektetések. Mindkét típusnak megvannak a saját előnyei és megfontolandó szempontjai, és az egyének pénzügyi céljaitól, kockázati toleranciájától és időhorizontjától függően dönthetnek arról, hogy melyikükbe helyezik pénzüket.

A rövid távú befektetések általában egy évnél rövidebb időszakra szóló pénzügyi megállapodások, amelyeknek előnye, hogy vészhelyzet, váratlan kiadás, vagy kedvezőbb lehetőség esetén könnyedén hozzáférhetünk pénzünkhez. Legtöbbször akár idő előtt is, sok esetben plusz költség nélkül. A rövidtávú befektetések jó lehetőséget nyújthatnak azon emberek számára, akik még nem mozognak magabiztosan a befektetések világában, illetve anyagi helyzetük nem teszi lehetővé azt, hogy több évig nélkülözzék a befektetett összeget. Ugyanakkor a rövidtávú befektetések kockázatokat is hordoznak magukkal. Általában alacsonyabb hozamokat kínálnak, és magasabb pénzügyi kockázattal járnak, különösen volatilis piaci környezetben. Ezen kívül fontos megemlíteni, hogy a rövid távú befektetések

⁷ Richard Best : Put \$10,000 in the S&P 500 ETF and Wait 20 Years.[online], www.investopedia.com, 2023, URL: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/022216/put-10000-sp-500-etf-and-wait-20-years.asp> (2023.10.03)

magasabb adókulcsokkal adóztathatóak, amely az eredetileg is alacsonyabb hozamot még tovább ronthatja. A rövid távú befektetések közül egyik legnépszerűbb az állampapír vagy a pénzügyi származékok, például rövid távú kötvények vagy kincstárjegyek. Ezek az eszközök általában rövid időn belül járnak le, és kis kockázatot jelentenek a befektető szempontjából. Rövid távú befektetők gyakran használják őket pénzügyi biztonságuk megőrzéséhez, likviditásuk fenntartásához vagy az infláció elleni küzdelemben jobb befektetési lehetőségek hiányában.

Ezzel szemben a hosszú távú befektetések időtartama általában több év vagy akár évtized is lehet. Ezek a befektetések általában olyan pénzügyi célokat szolgálnak, amelyeket hosszú távon, több évnyi tőke és kamat halmozásával tudunk elérni az előzetes kalkulációk alapján. A hosszú távú befektetések kamatai kedvezőbbek, viszont hátránya, hogy türelmet és több évnyi nélkülözését jelenti a befektetett tőkének. Így az ilyen lehetőségekbe történő investálást alaposan át kell gondolnunk, mivel ezen lehetőségek általában alacsony likviditással rendelkeznek. Az egyik legnépszerűbb hosszú távú befektetési lehetőség a részvénybefektetés. A részvényeket egy vállalat tulajdonjogát képviselik, és a hosszú távú befektetők gyakran azért vásárolják meg őket, mert a vállalati részvények hosszú távon általában növelik az értéküket. Az idővel felhalmozott hozamok, osztalékok és a részvények értékének növekedése a hosszú távú befektetők számára jelentős nyereséget hozhat. A másik népszerű hosszú távú befektetési lehetőség a kötvények. A kötvények adószorozatok, amelyeket vállalatok, kormányzati szervezetek vagy más entitások bocsátanak ki. A befektetők a kötvényeket megvásárolják, és a kibocsátók meghatározott időpontokban kamatot fizetnek nekik. A kötvények hosszú távú, passzív jövedelemforrások lehetnek, és sok befektető a portfóliójuk diverzifikálása érdekében használja őket.

Warren Buffett korunk egyik legnagyobb befektetőjének szabálya szerint a leghatékonyabb befektetési portfólió úgy építhető fel a kockázat vállalást figyelembe véve, hogy teljes portfóliónkat nézve, mindig korunkkal megegyező százalékban birtokoljunk kötvényeket, és a fennmaradó százalékból vásároljunk részvényeket.⁸ Ezen módszer lényege az, hogy fiatalabb korban érdemesebb a nagyobb hozamot, és kockázatot nyújtó részvények vásárlását előtérbe helyezni, ezzel megsokszorozhatjuk későbbi vagyónunk értékét. Ezen kívül ebben a szabályban fontos szerepe van annak a ténynek is, hogy az ember kockázat vállalási hajlandósága kora

⁸ Daniel Kurt: Is Warren Buffett's 90/10 Asset Allocation Sound? [online], www.investopedia.com 2023, URL: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/121815/buffetts-9010-asset-allocation-sound.asp> (2023.10.03)

növekedésével csökken, hiszen egy bizonyos életkort elérve már nem csak magunkért, hanem legtöbb esetben másokért is felelőséggel tartozunk.

3.2. Irányelvek a befektetésekből

A befektetések terén néhány irányelv és taktika követése segíthet abban, hogy a befektetők sikeresen elérjék pénzügyi céljaikat és minimalizálják a kockázatokat. Az alábbiakban néhány általános irányelv és taktika olvasható, amelyek fontosak lehetnek a sikeres befektetéshez:

1. **Diverzifikáció:** Ezt a fogalmat a legjobban körülírni úgy lehetne, hogy ne tegyünk mindent egy lapra. A diverzifikáció lényege, hogy a pénzünket többféle eszköz és eszközosztály között osztjuk el. Például részvények, kötvények, ingatlan, és esetlegesen más befektetési eszközök között diverzifikálhatunk. Ennek a taktikának az a célja, hogy csökkentse az egyes befektetések által hordozott kockázatot. Mivel a különböző eszközök különböző piaci ciklusokban teljesíthetnek jól, a diverzifikáció segít kiegyensúlyozni a portfólió teljesítményét, és csökkenteni az esetleges kockázatokat.
2. **Hosszú Távú Gondolkodás:** A hosszú távú gondolkodás az egyik kulcsfontosságú elv a befektetések terén. A piaci ingadozások és rövid távú kilengések elkerülhetetlenek, de az idő előrehaladtával a hosszú távú trendek általában a befektetők javára játszanak. Azok, akik hosszú távon tartanak ki a befektetéseik mellett, gyakran jobb hozamokat érhetnek el.
3. **Pszichológia Szerepe:** A pszichológia szerepe a befektetésekből rendkívül fontos és gyakran alábecsült tényező. Az emberi elme és érzelmi reakciók jelentősen befolyásolják a befektetési döntéseket, és azok hozamait. A Fear of Missing Out (FOMO) azaz a kimaradás félelme, a túlzott optimizmus vagy pesszimizmus, a veszteségkerülési hajlam vagy a rövid távú perspektívák mind-mind veszélyesek lehetnek számunkra befektetési döntéseink szempontjából. A pszichológiai tényezők megértése és kezelése kulcsfontosságú a sikeres befektetésekhez. A befektetőknek meg kell tanulniuk felismerni az érzelmi befektetési csapdákat és megpróbálni hűs fejjel döntéseket hozni. A türelem és az önuralom is elengedhetetlenek a hosszú távú sikerhez.

4. **Kockázat Kezelés:** Az egyik legfontosabb szempont a befektetéseknél a kockázat kezelése. Meg kell határoznunk, mennyire vagyunk készek kockáztatni, és ezt megfelelően kell kezelni a portfólió kialakításakor.
5. **Pénz Félretétele:** Az egyik legfontosabb elv a pénz félretartása a befektetések számára. Az alapvető kiadások és tartalék létrehozása mellett fontos az is, hogy rendelkezünk egy külön befektetési alappal, amelyet hosszú távú célok elérésére szánunk. Talán a legjobb módszer az, ha minden hónapban egy bizonyos összeggel növeljük a befektetési tőkénket, és ezt a tendenciát az évek múlásával is tartva, jelentős befektetési tőkére tehetünk szert. Ezt a folyamatot Dollar Cost Averaging-nek nevezzük.
6. **Költségek Figyelembevétele:** A befektetések során felmerülő költségek, például a kezelési díjak és tranzakciós költségek is jelentős hatással lehetnek a hozamokra. Az alacsony költségű befektetési eszközök kiválasztása és a költségek minimalizálása hosszú távon jelentős különbséget tehet a végleges eredményekben.
7. **Adózási Megfontolások:** Az adózási szempontok szintén lényegesek a befektetési döntések során. Az adóhatékonyt figyelembe véve tervezett portfóliók és tranzakciók segíthetnek minimalizálni az adóterheket, ezáltal növelve a nettó hozamokat.

4. Hozam, kockázat és likviditás

Ez az a három szó, amellyel minden ember talán először találkozik amikor elkezd érdeklődni a pénzügyek és befektetések témája iránt, és végig kíséri az útját a befektetésekben. A hozam, kockázat és likviditás három alapvető fogalom, amelyek meghatározzák a befektetéseket. Ezek a tényezők összefüggenek egymással, és a befektetőknek számára fontos megérteni a köztük lévő kapcsolatot, hogy hatékonyan dönthessenek pénzügyi portfóliójuk kezelésével kapcsolatban.

4.1. A hozam

A hozam olyan mérőszám, amely a befektetés jövedelmezőségét méri. A hozam lehet éves kamatláb, osztalék vagy árfolyamnyereség formájában realizálódó jövedelem. Minél magasabb a hozam, annál nagyobb a befektetés potenciális nyeresége. Azonban magas hozamok gyakran magasabb kockázatot is jelentenek. Például a részvények magas hozama általában magasabb kockázatot is hordoz magában, mivel a részvények árfolyama ingadozhat, és a befektető elveszítheti tőkéjének egy részét.

4.2. A kockázat

A kockázat a befektetés potenciális veszteségének mértékét méri. Ez lehet piaci kockázat, likviditási kockázat, hitelkockázat, vagy más típusú kockázat. Minél nagyobb a kockázat, annál nagyobb az esélye annak, hogy a befektető elveszítse a tőkéjét. A kockázatot azonban lehet szabályozni a diverzifikációval, azaz a befektetések széles körű elosztásával különböző eszközosztályok között.

4.3. A likviditás

„A likviditás azt jelenti, hogy a befektetett pénz mennyi idő alatt és milyen költségek, vagy árfolyamveszteség mellett tehető azonnal felhasználható pénzzé.”⁹ A likviditás fontos tényező

⁹ Balásy Zsolt, Szabó Balázs: HOLD Lexikon [online], www.hold.hu 2022, URL: <https://hold.hu/lexikon/hozam-es-a-kockazat-kozotti-osszefugges-sharpe-rata/> (2023.10.03)

az egyéni befektetők és a vállalatok számára is. A befektetőknek fontos, hogy rendelkezzenek olyan likvid eszközökkel, amelyeket szükség esetén gyorsan eladhatnak, például egy váratlan kiadások fedezésére vagy egy hirtelen pénzügyi lehetőség kihasználására. A vállalatoknak szintén biztosítaniuk kell a megfelelő likviditást a mindennapi működésükhöz, beleértve a beszállítók fizetését és a beruházások finanszírozását.

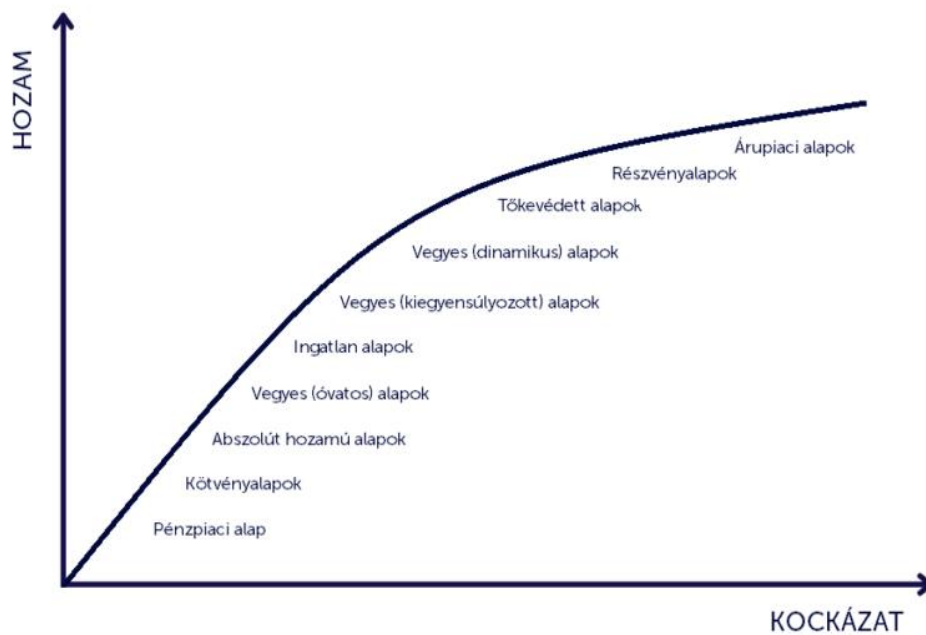
4.4. A három mutató kapcsolatának vizsgálata

A befektetések esetében ez a három mutató az, amelyet vizsgálnunk érdemes, és az egymáshoz való kapcsolatukat legjobban egy háromszöggént lehet elképzelni. Ezalatt pedig azt értjük, hogy a befektetések esetében a három szempont közül általában kettőt lehet optimalizálni a harmadik rovására. Nagyon ritkán találkozhatunk olyan esettel, amikor a vállalat nagy hozamot, kis kockázatot és jó likviditást ígér. Ebben az esetben, viszont a pénzünk elhelyezése előtt érdemes lehet a vállalat hátterét is megvizsgálni, hiszen ez a megállapodás a vállalat részéről nem túl kedvező, így előfordulhat, hogy más kockázati faktorok is megbújnak az ajánlat hátterében.

A hozam és a kockázat kapcsolatáról általánosságban elmondható, hogy a magasabb hozam általában magasabb kockázattal jár, míg a kisebb kockázatú befektetések általában alacsonyabb hozamot kínálnak. Ennek oka, hogy a piacok kompenzálják a magasabb kockázatot azzal, hogy potenciálisan magasabb hozamot ígérnek. A befektetési kockázatokat, viszont különböző módszerekkel csökkenthetjük, amelyekről a következő részben fogok beszélni.

Az alábbi ábrán néhány befektetési lehetőség hozam és kockázat arányát láthatjuk. A pénzügyi és kötvény alapok általában kis kockázattal és alacsony hozammal kecsegtetnek, míg a részvény, és árupiaci alapok magas kockázat mellett, magas hozamot ígérnek.

1. ábra Hozam kockázat aránya

10

¹⁰ Balásy Zsolt, Szabó Balázs: HOLD Lexikon Hozam és Kockázat közötti összefüggés, [online] www.hold.hu, 2022, URL: <https://hold.hu/lexikon/hozam-es-a-kockazat-kozotti-osszefugges-sharpe-rata/> (2023.10.03)

5. A magyar lakosság pénzügyi helyzetének és befektetési szokásainak vizsgálata

A 2008-as gazdasági világválság rávilágított arra, hogy a pontos gazdasági helyzetértékeléshez, különösen a háztartási szektor esetében, pontosan ismernünk kell a háztartások vagyoni helyzetét. Ebben a részben a magyar lakosság pénzügyi helyzetét és befektetési szokásait szeretném megvizsgálni több felmérés eredményeit elemezve. Az egyik felmérést a Portfólió megbízásából 2022 második félévében a Datalyze elemző központ készítette¹¹, míg a másik kutatás a 2015 és 2023 közötti lakossági adatokat foglalja magába a Magyar Nemzeti Bank vizsgálatában.¹² Mindezek mellett a magyar állam „Okosan a pénzzel”¹³ pénzügyi stratégiájának adatait, és diagramjait is elemezni fogjuk a téma pontosabb megértése érdekében.

A Magyar Nemzeti Bank által készített felmérés alapegysége egy háztartás, a minta a háztartásfő nemére, korára, iskolai végzettségére és a háztartás régiójára reprezentatív. A mintában eredetileg 1000 munkaképes korú főkeresővel rendelkező háztartás szerepelt 2021 harmadik negyedéve és 2022 második negyedéve között, mely 2022 harmadik negyedévével 300 nyugdíjaskorú háztartással került kiegészítésre.

Míg a Portfólió megbízásából készült felmérés egy 1000 fős reprezentatív kutatás, amelynek célja, hogy felmérje a jelenlegi megtakarítási szokásokat és attitűdöket, a megtakarítások és befektetések világáról meglévő ismereteket, illetve a jövő fizetőeszközére és a pénzügyek intézésére vonatkozó várakozásokat.

5.1. A lakosság pénzügyi helyzete

Az ország lakosságának pénzügyi helyzetének megismerése elengedhetetlen a megfelelő segítségnyújtás érdekében, mind politikai, gazdasági vagy társadalmi szempontból.

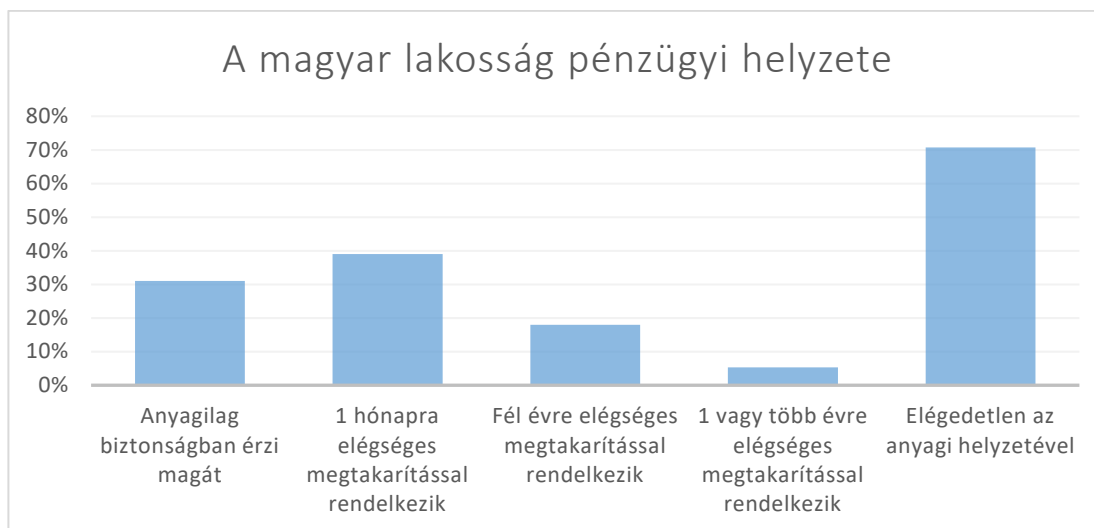
¹¹ Palkó István: Kiderült, mekkora tartalékuk van a Portfolio olvasóinak, mibe fektetik a pénzüket, és mi az, amibe csak szeretnék. [online] www.portfolio.hu, 2022, URL: <https://www.portfolio.hu/befektetes/20221114/kiderult-mekkora-tartalekuk-van-a-portfolio-olvasoinak-mibe-fektetik-a-penzuket-es-mi-az-amibe-csak-szeretnek-578696> (2023.10.07)

¹² Briglevics Tamás, Hegedűs Annamária: Hitelintézeti Szemle, 22. évf. 2. szám, 2023. június, 145–157. o

¹³ Magyarország Kormánya : Cselekvési terv a nemzeti stratégiához. [online] www.kormany.hu , 2015, URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20strat%C3%A9gi%C3%A1.pdf> (2023.10.07)

Úgy gondolom, hogy a téma pontos megértéséhez először egy átfogó képet érdemes kialakítani a lakosság pénzügyi helyzetéről, amely segít a későbbi részletesebb elemzések összefüggéseinek, és a lakosság döntéseinek pontosabb megértésében.

2. ábra A magyar lakosság pénzügyi helyzete

Forrás: Saját szerkesztés Palkó István, Portfólió, Kiderült, mekkora tartalékuk van a Portfólió olvasóinak, mibe fektetik a pénzüket, és mi az, amibe csak szeretnék cikke alapján

Az alábbi diagramon összegeztem a Datalyze által készített kutatás magyar lakosság pénzügyi helyzetére vonatkozó általános információit, amelyek segíthetnek számunkra egy általános kép kialakításáról a témában.

A diagramon jól látható, hogy a magyar családok csak csekély része pontosan 31%-a érzi magát anyagi biztonságban. Az "anyagi biztonság" olyan állapotot jelent, amikor egy személy vagy háztartás úgy érzi, hogy rendelkezik a szükséges pénzügyi forrásokkal és eszközökkel ahhoz, hogy megfelelően kezelje a mindennapi kiadásait, váratlan költségeket, és elérje pénzügyi céljait anélkül, hogy túlzottan aggódna a pénzügyi nehézségek vagy váratlan veszteségek miatt.

A válaszadók 39%-a csupán 1 hónapra elegendő megtakarítással rendelkezik, amely azt jelenti, hogy külső segítség, hitel, vagy segély nélkül egyetlen hónapig tudnák fedezni saját létszükségleteiket és kiadásait.

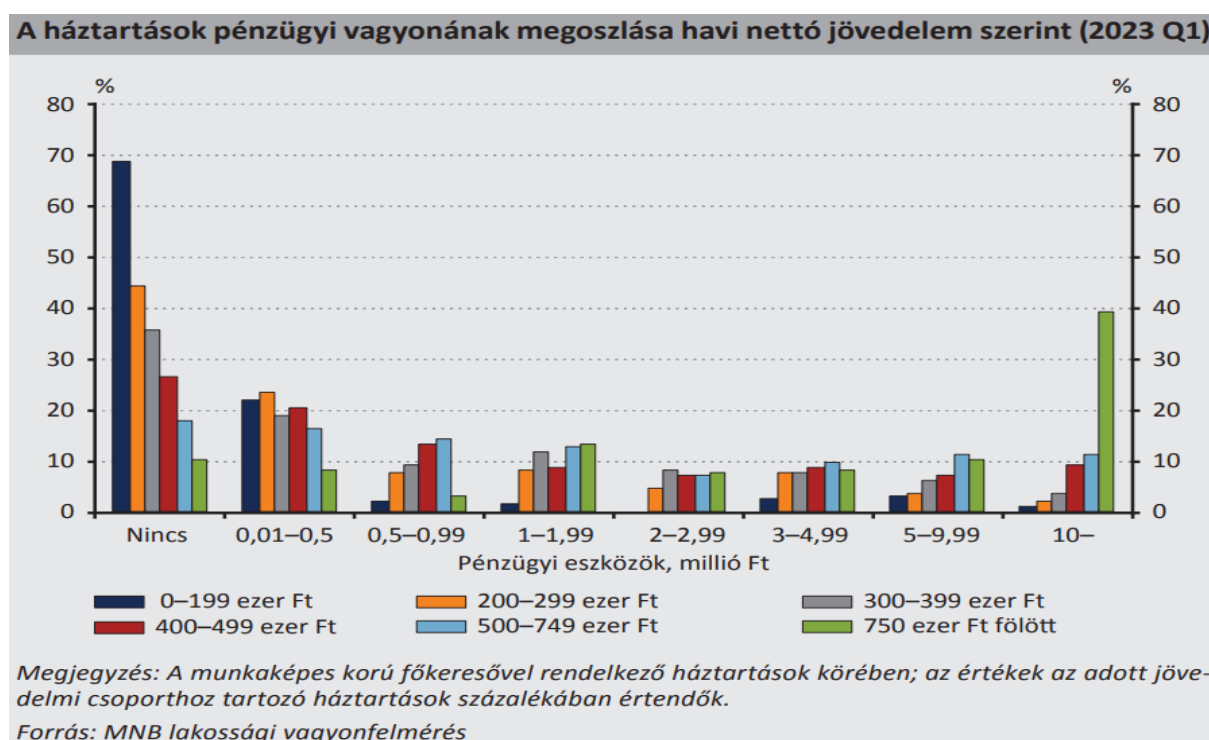
A diagramról leolvashatjuk, hogy a lakosság körülbelül 18%-a rendelkezik fél évre elégséges megtakarítással, illetve csupán a megkérdezettek 5,3 %-a válaszolta azt, hogy egy vagy több évre elegendő megtakarítással rendelkezik.

Végül azt is láthatjuk, hogy a megkérdezettek 71%-a elégedetlen az anyagi helyzetével, amely kimagaslóan magas érték, és ez a magas arány azt mutatja, hogy a lakosság számára fontos kérdés az anyagi biztonság és a pénzügyi helyzetük javítása.

Habár napjainkban a nemek közötti egyenlőség egyre nagyobb szerepet kap, mint munka, mint az élet összes területén, érdekes lehet az a tény, amely a kutatásból kiderült, miszerint a megkérdezett nők 57 %-a esett az egy hónapra elegendő megtakarítás kategóriájába. Ezen eredmények alapján fontos az, hogy a pénzügyi intézmények és oktatási intézmények továbbra is segítséget és forrásokat nyújtsanak a pénzügyi tudatosság növeléséhez és a pénzügyi célok eléréséhez. A lakosság számára való megfelelő pénzügyi tervezés és megtakarítások kezelése kulcsfontosságú ahhoz, hogy az emberek javíthassák pénzügyi helyzetüket és biztonságos jövőt építhessenek fel.

A lakosság pénzügyi helyzetének, és pénzügyi tudatosságának részletesebb megértése érdekében úgy gondolom, hogy érdemes figyelembe vennünk a háztartások pénzügyi vagyonának megoszlását havi nettó jövedelem szerint. Ebből további következtetéseket vonhatunk le azzal kapcsolatban, hogy mekkora szerepe van a lakosságunknak saját pénzügyi helyzetük kialakításában.

3. ábra A háztartások pénzügyi vagyonának megoszlása havi nettó jövedelem szerint

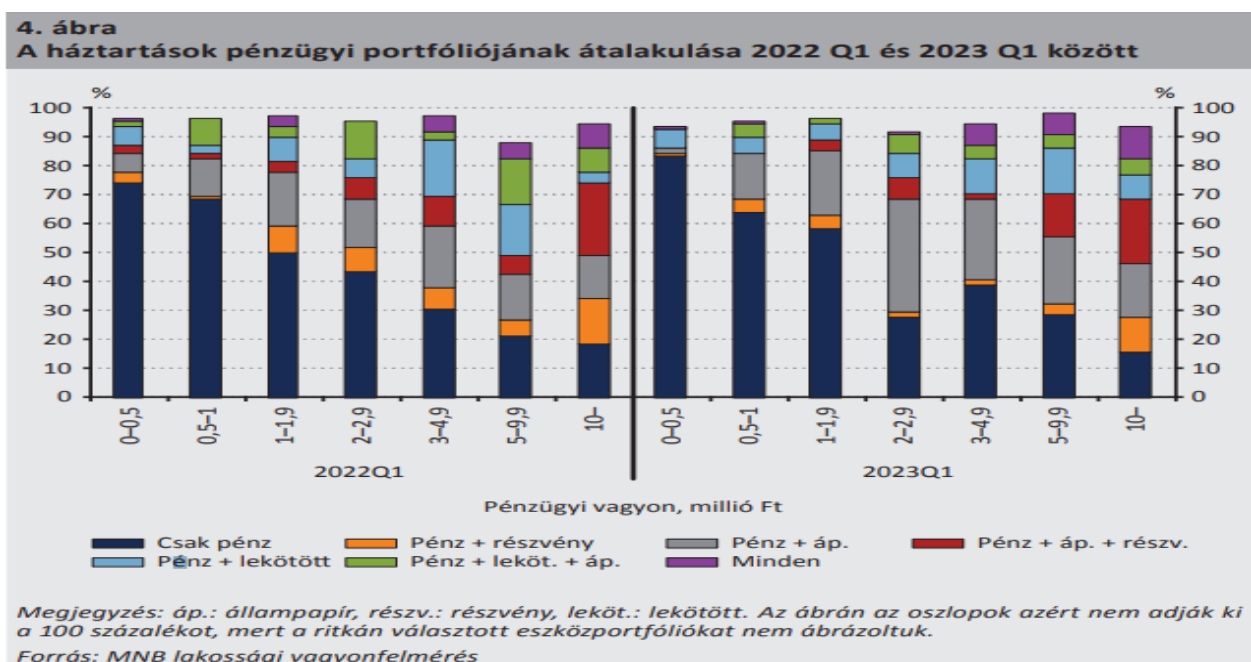
Forrás: MNB Hitelintézeti Szemle, 22. évf. 2. szám, 2023. június, p. 148.

Az alábbi adatok 2023 első negyedévére vonatkoznak és a diagram erős korrelációt mutat a pénzügyi vagyon és a jövedelem között. A legalacsonyabb havi nettó jövedelemmel rendelkezők csaknem 70 százalékának nincs pénzügyi vagyona, további 22 százalékuk pedig fél millió forintnál kisebb vagyonnal rendelkezik. Jól látható az is, hogy 10 millió Forint feletti pénzügyi vagyonnal leginkább csak a 750 ezer Forint feletti nettó jövedelemmel rendelkezők rendelkeznek. A két végpont közötti eloszlások egyenletesek, viszont szembevetendő az, hogy a lakosság csupán csekély százaléka rendelkezik 2 millió Forint feletti pénzügyi vagyonnal. A befektetések elengedhetetlen eleme a tőke, így nagy valószínűséggel annak is szerepe lehet a befektetések iránti kisebb keresletre országunkban, hogy a lakosság nagy százaléka csak kis méretű pénzügyi vagyonnal rendelkezik.

5.2. A lakosság befektetési szokásai

A lakossági befektetési szokások országonként, kultúránként és pénzügyi helyzetűtől függően nagyban eltérhetnek és ez Magyarországon sincs másképp. Az elmúlt években nemcsak a megtakarítások szintjében láthattunk szélsőséges kilengéseket, hanem a megtakarítások szerkezete is jelentősen átalakult. Ennek ellenére a magyar lakosság pénzügyi portfóliójáról hosszú ideje elmondható, hogy legnagyobb részben készpénzt tartalmaz.

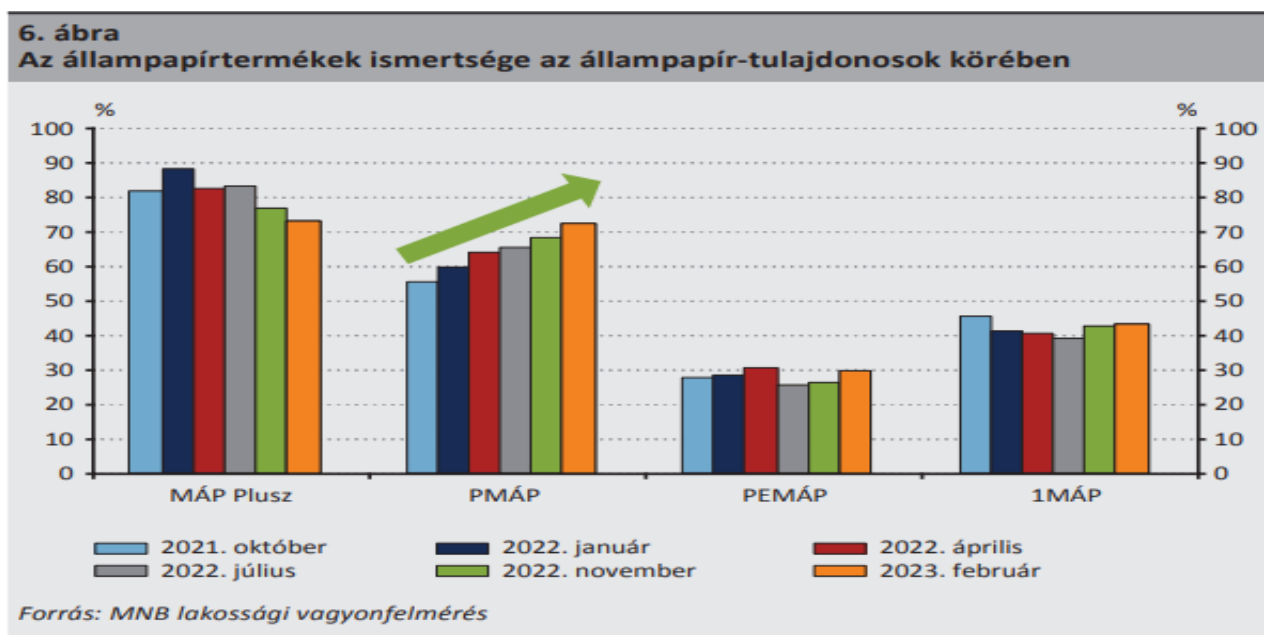
4. ábra A háztartások pénzügyi portfóliójának alakulása 2022 Q1 és 2023 Q1 között

Forrás: MNB Hitelintézeti Szemle, 22. évf. 2. szám, 2023. június, p. 151

Az alábbi diagramon az MNB lakossági vagyonszámításainak eredményeit láthatjuk összegezve és összehasonlítva 2022 és 2023 első negyed évét tekintve. A diagramot értékelve hamar rájöhettünk arra, hogy a kis vagyonnal rendelkezők körében magasan a legnépszerűbb a készpénz, mint likvid eszköz tartása. Azonban a fél millió forintos vagyon fölött jól látható, hogy egyre népszerűbbé váltak a különböző állampapírok és lekötött betétek, viszont jelentős változást birtoklásukban a 2 millió forint feletti vagyonnal rendelkezők esetében tapasztalhatunk. Megfigyelhető viszont az is, hogy az állampapírok térnyerése negatív hatást gyakorolt a különböző lekötött betétek és részvények birtoklására. Ennek oka az lehet, hogy a magyar állam 2022-ben és 2023-ban jelentős lépéseket tett az állampapír vásárlás feltételeinek és adóterheinek javítására, ezzel előtérbe helyezve azt a más külső pénzügyi szereplők ajánlataival szemben. A vagyonszámításból kiderül az is, hogy portfóliók átalakulása nem csupán a befektetési eszközökre korlátozódott, hanem az állampapír portfóliók összetétele is jelentős mértékben változott.

5. ábra Az állampapírtermékek ismertsége az állampapír-tulajdonosok körében

Forrás: MNB Hitelintézeti Szemle, 22. évf. 2. szám, 2023. június, p.154

Az állampapír piacon a Magyar Állampapír Plusz helyét 2021-től fokozatosan kezdte átvenni az inflációhoz kötött Prémium Magyar Állampapír, amelynek bevezetése a 2019-es állampapír stratégia része volt. A stratégia hatékonyságát bizonyítja, hogy a Prémium Magyar Állampapír állománya az értékpapír statisztikákban 2023 első negyedévére duplájára nőtt, és

csaknem 4800 milliárd forintot tett ki.¹⁴ A felmérés válaszadóinak 19 százaléka rendelkezett állampapírral és a megkérdezettek válaszai, illetve a korábbi statisztikák alapján a preferált futamidő egyre csökken, jelenleg a legnépszerűbbek a maximum 5 év futamidejű befektetések.

5.3. Távolmaradás okai és az azonosított fő problémák

A Magyar Nemzeti Bank felméréséből kiderül az is, hogy az állampapírtól, és a különböző befektetési lehetőségektől való távolmaradás legfőbb oka a lakosság körében a megtakarítás hiánya. Ez a fenti ábrán is jól látható, hogy az állampapír piacra való belépés határa a fél és egy millió forintos megtakarítási szintnél helyezkedik el. A második leggyakoribb ok az alacsonynak tartott kamatok és vélt kockázatosság volt, ugyan az az ok, amely a legtöbb ember számára viszont vonzóvá tette ezen lehetőségeket.

A távolmaradás okainak jobb megértése érdekében nézzünk meg néhány adatot a Nemzetgazdasági Minisztérium 2017-ben végzett hazai közvélemény kutatásából.¹⁵ A kutatásból kiderült, hogy jelenleg a magyar háztartások 33,5 százaléka egyáltalán nem takarít meg. A megtakarítók között pedig 25,9 százalék az aránya azoknak, akik otthon, készpénzben tartják megtakarított pénzüket. Lakástakarékpénztári megtakarítással a megkérdezettek 13,2 százaléka rendelkezik, míg részvényekkel csupán 3,5 százalékuk. Ezen információk alapján kijelenthetjük, hogy az elsődleges probléma a felnőtt lakosság körében az, hogy nincsenek kitűzött pénzügyi céljaik. A megtakarítási és öngondoskodási hajlam alacsony értéke bizonyos mértékben köszönhető a magyar állam nyugdíjrendszerének, hiszen a megkérdezettek csaknem 70 százaléka ebből tervezi megoldani idős kori kiadásait. Mindezek mellett általánosságban jellemző a magyar lakosságra az új pénzügyi termékektől, szolgáltatásoktól való idegenkedés, illetve a tájékozódás nélküli, átgondolatlan pénzügyi döntések meghozatala, amely ugyancsak problémákat okozhat a befektetéseik sikerességében.

¹⁴Briglevics Tamás, Hegedűs Annamária: Hitelintézeti Szemle. [online]22. évf. 2. szám, p.8, URL: <https://hitelintezetiszemle.mnb.hu/letoltes/hsz-22-2-szc1-briglevics-hegedus.pdf> (2023.10.08)

¹⁵ Magyarország Kormánya : Cselekvési terv a nemzeti stratégiához. [online] www.kormany.hu , 2015, p.12
URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20strat%C3%A9gi a.pdf> (2023.10.10)

6. Tudnivalók az állampapírról

6.1. Az államkötvény

„Az állampapír az állam által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.

Vásárlásával az államnak adunk kölcsönt előre meghatározott kamatra és időre. Utóbbi alapján megkülönböztetünk kincstárjegyet (1 éves vagy annál rövidebb időtartamú) és államkötvényt (1 évnél hosszabb lejáratú).¹⁶

6.2. Az államadósság-kezelés jogi és szervezeti alapja¹⁷

Az államadósság-kezelés jogi alapját több jogforrás alkotja, melyek közül kiemelkedő a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Stabilitási tv.), az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), az adott évre vonatkozó költségvetési törvények és a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tőkepiaci törvény). E törvényi rendelkezések egyfelől meghatározzák az államadósság fogalmát, illetve keletkezésének és finanszírozásának szabályait, másfelől e tevékenység végzésére jogosult és egyben köteles közigazgatási és szervezeti szereplőket szabályozzák.

Az államháztartás modernizációja keretében, annak első lépéseként éppen az államadósság-kezelés új szervezeti alapokra történő helyezése történt meg, amelynek eredményeként 2001. március 1-jétől az adósságkezelést egy önálló gazdasági társasági formában működő szervezet, az ÁKK Zrt. látja el.

Az ÁKK Zrt. cégbíróságon bejegyzett egyszemélyes zártkörűen működő részvénytársaság, kizárólagos tulajdonosa a Magyar Állam, a tulajdonosi jogokat az államháztartásért felelős miniszter (jelenleg a pénzügyminiszter) gyakorolja. Az ÁKK Zrt. működésére – a Stabilitási tv. eltérő rendelkezései kivételével - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az irányítást az ÁKK Zrt. Igazgatósága látja el, a

¹⁶ <https://www.allampapir.hu/fogalomtar/> (2023.10.17)

¹⁷ Államadósság Kezelő Központ ZRT.: Az államadósság-kezelés jogi és szervezeti alapja, [online] www.akk.hu, 2019, URL: <https://www.akk.hu/content/path=allamadossag-kezeles-jogi-szervezeti-alapja> (2023.10.18)

működés kontrollját pedig – a társasági státusból következően – a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló végzi. E belső irányítási és ellenőrzési mechanizmusokon túl az adósságkezelés az Állami Számvevőszék által is rendszeresen felülvizsgált folyamat. Az ÁKK Zrt. tevékenysége illeszkedik a Magyar Államkincstár működéséhez, e szervezetek összehangolt szakmai irányítása pedig az államháztartásért felelős miniszter személyén keresztül valósul meg.

6.3. Az államháztartásért felelős miniszter szerepe¹⁸

Az Áht. 5. § (2) rendelkezése értelmében az államháztartásért felelős miniszter felelős a központi költségvetés hiányának finanszírozásáért, amely finanszírozási igények kielégítését a Stabilitási tv. 11-14. §-a alapján az ÁKK Zrt. révén biztosítja.

A Stabilitási tv. 14. § (2) bekezdése feljogosítja az államháztartásért felelős minisztert arra, hogy az államadósság-kezeléssel kapcsolatos polgári jogi ügyekben képviselje az államot, ezt a képviseleti jogát pedig az ÁKK Zrt. közreműködésével vagy írásban az ÁKK Zrt.-re történő átruházással is gyakorolhatja.

6.4. Az ÁKK Zrt. szerepe és feladatköre¹⁹

E szabályozásból eredően az államháztartásért felelős miniszter - a Stabilitási tv. 13. § (1) pontja alapján - az ÁKK Zrt. útján:

- Szervezi az államháztartás központi alrendszere adósságának részét képező állampapír kibocsátásokat, hitelfelvételeket és adósság-átvállalást [...];
- Elkészíti a központi költségvetés éves és középtávú finanszírozási tervét, kidolgozza az államadósság finanszírozási stratégiáját;
- Gondoskodik az államháztartás központi alrendszere adósságának terheinek kifizetéséről;
- A központi költségvetésről szóló törvény alapján az Áht. 76. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti előrejelzés figyelembevételével gondoskodik a központi költségvetés

¹⁸ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100195.tv>

¹⁹ Államadósság Kezelő Központ ZRT.: Céljai, tevékenysége, jogi alapja. [online] www.akk.hu, 2019, URL: <https://www.akk.hu/akk/celjai-tevekenysege-jogi-alapja> (2023.10.18)

fizetőképességének fenntartásáról, valamint az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről;

- Szervezi a másodlagos állampapírpiacot;
- A másodlagos állampapír-piacon saját számlás kereskedés, értékpapír kölcsönzést, repó és fordított repó műveleteket végez, valamint az azonnali, határidős, fedezeti, csere és származtatott ügyleteket köt, továbbá letétkezelési és letéti őrzési feladatokat lát el;
- Elemzi az adósságszolgálat és az állampapírpiac folyamatát;
- Közreműködik az államadósság számításában, tájékoztatást ad az államháztartás központi alrendszerének adósságának [...] alakulásáról, az állampapírpiac folyamatairól;
- Véleményezi az egyedi állami kezességvállalás, garanciavállalás mellett nyújtott hitelek és kibocsátott kötvények feltételeit;
- Hitel-betét műveleteket végez.

6.5. Ezen feladatokon túl az ÁKK Zrt a Stabilitási tv. 13.§ (4) pontja alapján:²⁰

- Jogszabály felhatalmazása alapján állami kezességgel, állami garanciával biztosított, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok forgalomba hozatalát szervezheti, ezzel kapcsolatos tanácsadási feladatokat láthat el;
- Közreműködhet az állam, az önkormányzat, valamint ezek többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezete hitelfelvételével, kölcsönfelvételével, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjának kibocsátásával kapcsolatos feladatok - ideértve az üzleti stratégiával kapcsolatos tanácsadást is – ellátásában;
- Közreműködhet az Országos Betétbiztosítási Alap és a Szanálási Alap szabad pénzeszközeinek kezelésében, valamint annak hitelfelvételével, kölcsönfelvételével, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjainak kibocsátásával kapcsolatos feladatok ellátásában – ideértve az üzleti stratégiával kapcsolatos tanácsadást is;
- Közreműködhet a Befektető-védelmi Alap pénzeszközeinek kezelésében.

²⁰ 2011. évi CXCV. tv Magyarország gazdasági stabilitásáról. [online] URL : [Stabilitási tv. - 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye \(jogtar.hu\)](#) (2023.10.20)

6.6. Az állampapír kibocsátás fontossága az állam szempontjából

Az állampapírok, másnéven kincstárjegyek immáron 30 éve fontos eszközei a magyar állam pénzügyi politikájának és gazdálkodásának. Ezek a pénzpiacokon kibocsátott hivatalos dokumentumok számos előnnyel járnak a kormányzat számára, amelyeknek döntő szerepe van a gazdasági stabilitás fenntartásában a költségvetési egyensúly megteremtésében, és az államadósság kezelésében.

Az állampapírok egyik legfőbb szerepe a költségvetés finanszírozása. A kibocsátott állampapírok értékesítése során a kormányzat pénzügyi forrásokhoz jut, amelyeket a közszolgáltatások finanszírozására, az infrastruktúra fejlesztésére, az oktatásra és az egészségügyre fordíthat. Az állampapírok így lehetővé teszik a költségvetés fenntartható működését és növekedését anélkül, hogy fokoznák az adóterheket, vagy újabb kölcsönöket kellene felvenni.

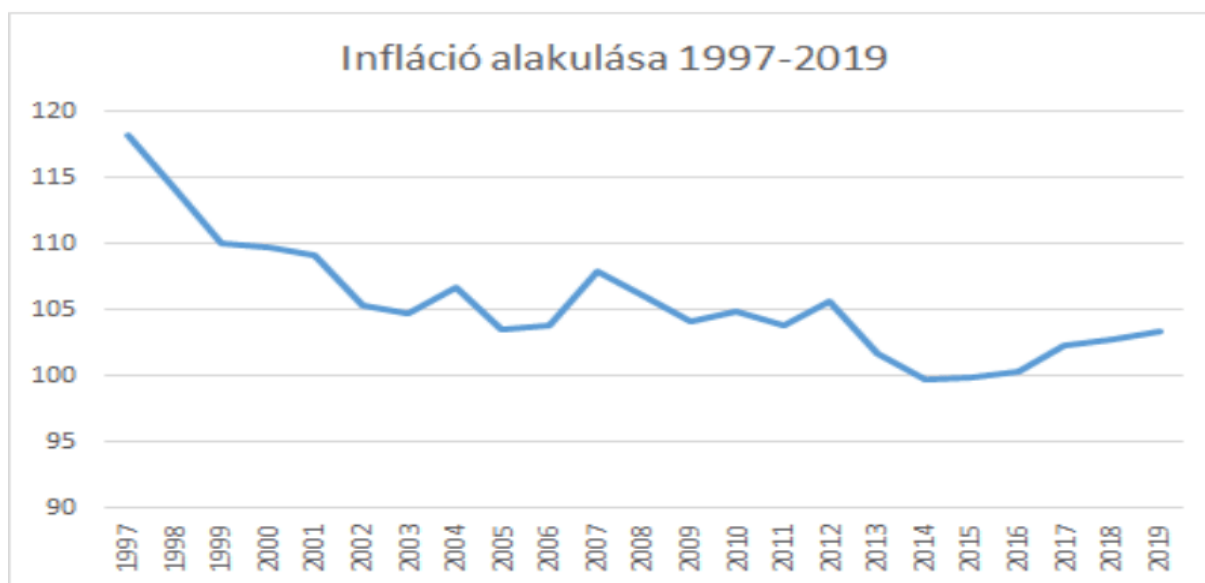
6.7. Pénznyomtatás, mint tőkeszerzés

Feltehetnénk a kérdést, hogy miért nem nyomtat egyszerűen pénzt az állam ahelyett, hogy kamatot fizet az állampapírra? A közgazdaságtani tudásunk alapján minél inkább elérhető egy adott eszköz, annál inkább csökken az értéke. A devizák esetében sincs ez másképp, ezért a magyar állam inkább a befektetők felé fordul, hiszen sokkal egyszerűbb a befektetők számára kamatot fizetni, mint megküzdeni a pénznyomtatás generálta inflációval. Azt is észrevehetjük, hogy a befolyt összegeket a magyar állam nem csak termelőtevékenységek finanszírozására használja fel, így a kamatot nem minden esetben tudja kitermelni. Ebben az esetben választhat aközött a két lehetőség között, hogy a kamat mértékét el inflálja. vagy csődbe megy. Nyilvánvaló, hogy mindig az első lehetőséget választják, ekkor a forint vásárlóereje romlik annyit, hogy a kamatot vissza tudják fizetni, viszont a visszakapott pénz vásárlóértéke nem nagyon változik. Az alábbi két diagramon ez a jelenség jól lekövethető, miszerint az infláció és az állampapír hozamok alakulása 1997 és 2020 között szinte ugyan azt a mozgást mutatta be.

21

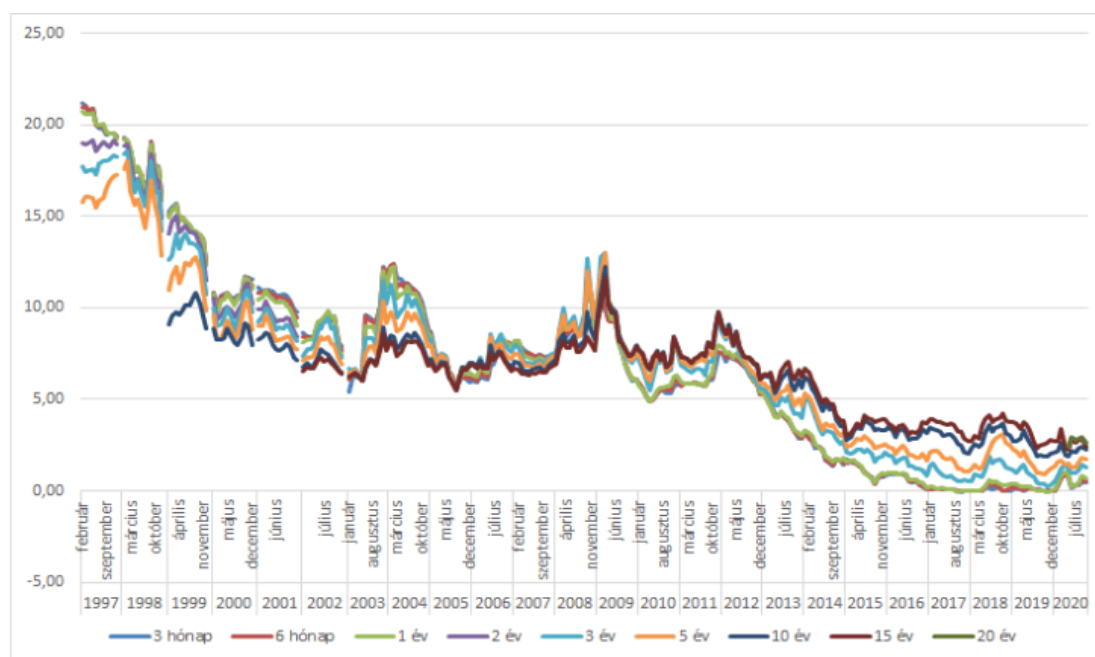
²¹ Mundrák Renáta: Az állampapír. [online] www.silvermoon.hu , 2021 URL: <https://silvermoon.hu/befektetesi-lehetosegek/befektetesi-eszkozok/az-allampapir/> (2023.11.01)

6. ábra Infláció alakulása 1997-2019

Forrás: Infláció alakulása 1997-2019, Központi Statisztikai Hivatal

7. ábra Állampapírhozamok 1997-2020

Forrás: Állampapír hozamok 1997-2020, akk.hu

7. Állampapírok bemutatása

A mai globalizált világban, ahol a pénzügyi piacok dinamizmusa és a gazdasági környezet folyamatos változása mindennapjainkat szabályozza, az állampapírok szerepe és jelentősége kiemelkedő fontosságúvá vált. Az államháztartás fenntartása és a gazdaság stabilizálása érdekében az államok számára elengedhetetlenek ezen pénzügyi eszközök használata. Az állampapírok olyan befektetési lehetőségeket kínálnak, amelyek nemcsak a magánszemélyek, hanem a kormányzatok és intézmények számára is vonzóvá válnak a portfóliódiverzifikáció és a tőkebiztonság megteremtése érdekében.

Ebben a fejezetben részletesen tárgyaljuk a magyar lakosság által leginkább preferált állampapírok különböző típusait a futamidő, kamat, kamatfizetés, alapcímlet és a velük járó kockázatok és előnyök szerint. Valamint megvizsgáljuk, hogy milyen előnyökkel járulnak hozzá a pénzügyi stabilitás és a gazdasági fejlődés megteremtéséhez.

7.1. Az állampapír befektetés előnyei

Az állampapír befektetéseknek számos előnye van, mind a befektető, mind a kibocsájtó szempontjából tekintve, így az állampapírok fontosságának mélyebb megértése érdekében szeretnék felsorolni néhány kulcs fontosságú előnyt.

- Az egyik legbiztonságosabb befektetési forma, hiszen pénzünk elvesztése csak a kibocsájtó állam csődje esetén lehetséges.
- A követelés az állammal szemben nem évül el, a kamat és tőke kifizetését száz százalékban garantálják.
- Az állampapírok likvid eszközök, amelyeket könnyedén értékesíthetünk váratlan helyzet esetén.
- Jelenleg magas kamatot biztosítanak
- A befektetett pénz az államhoz, a visszafizetett tőke pedig a nagy részben magyar befektetőkhez kerül vissza, ezzel segítve a hazai gazdasági fejlődést.
- A különböző célú állampapírok közül válogatva könnyedén összeállítható egy diverzifikált, alacsony kockázatú portfólió.
- Az állampapírokkal kapcsolatos ügyintézés egyszerűen megoldható mind személyes, mind online formában.

- A 2019 után kibocsájtott állampapírok kamatadó mentesek.

7.2. Bónusz Magyar Állampapír (BMÁP)

A Bónusz Magyar Állampapír egy olyan hosszú távú, változó kamatozású állampapír, amelyet a Magyar Államkincstár bocsát ki. Ezt a típusú állampapírt a magyar állam jelenleg 3 éves időtartamra bocsátja ki 1 Ft-os alapcímmel. Az aktuális kamat az állampapírra 11,92 százalék, viszont ez három havonta változó érték. A kamatmérték mindig a meghatározása előtti 4 eredményes 3 hónapos Diskont Kincstárjegy aukción kialakult átlaghozamok, adott aukción elfogadott mennyiségekkel súlyozott számtani átlaga. A kamatfizetés három havonta történik.

A Bónusz Magyar Állampapír az egyik leggyakoribb választás a magyar lakosság körében, hiszen viszonylag alacsony kockázat, és rövid időtáv mellett nyújt jelentős kamatokat számunkra. A Bónusz Magyar Állampapírt belföldi és külföldi magánszemélyek (devizabelföldi és devizakülföldi természetes személyek) vásárolhatják meg, és lehetőség van lejárat előtti visszaváltásra, számunkra kedvező feltételek mellett. A BMÁP-ot a lejárat előtti is bármikor visszaválthatjuk, az állam ebben az esetben 1% visszaváltási díjat von le a névértékből, viszont kifizeti számunkra az időarányos kamatot. Ez a megoldás rendkívül kedvező lehet a befektetők számára, hiszen pénzünk likvid és bármilyen probléma esetén, könnyedén, a kamatot is megtarthatva juthatnak hozzá befektetett pénzükhöz.

Napjainkban az állampapírok jelentős teret nyertek hazánkban, így ezt és az állampapírok összes formáját egyszerűen megvásárolhatjuk az interneten, szinte bármely pénzügyi szervezet oldalán. Jelenleg Magyarországon 2079²² forgalmazó helyen történik állampapírok értékesítése.

7.3. Prémium Magyar Állampapír (PMÁP)

A Prémium Magyar Állampapír egy változó kamatozású dematerializált értékpapír, mely adagolt kibocsájtás keretein belül kerül értékesítésre. Jelenleg az állampapír meghatározott futamideje 9 év, alapcímele a 2022. szeptember 30 előtt kibocsájtott sorozatok esetében 1000, míg az azt követően kibocsájtott sorozatok esetében 1 forint. Az aktuális kamat 14,75 százalék,

²² <https://www.allampapir.hu/forgalmazohelyek/> (2023.11.03)

viszont ez az érték évente változik a futamidő során. Az évente fizetendő kamat kamatbázisa a kamat megállapításának évét megelőző naptári évre a KSH által közzétett éves átlagos infláció (fogyasztói árindex) százalékos mértéke, kiegészítve a kamatprémiummal. A kamatprémium mértékének meghatározására az adott sorozatra vonatkozó Nyilvános Ajánlattételben kerül sor. A kamatfizetés évente történik, és a kamattal megnövelt tőkénk a futamidő végén kerül jóváírásra számlánkon. A Prémium Magyar Állampapír esetében azonban a kamatok tőkésítése nem automatikus emiatt amikor évente folyósítják a kamatot két lehetőségünk van. Kérhetjük a kamat kiutalását bankszámlánkra, vagy visszaforgathatjuk azt újabb állampapírokba. Ebből következően ezen állampapír hozama futamideje alatt csökkenő infláció esetén, minden évben felülmúlja az infláció mértékét, ezzel jó lehetőséget nyújtva a lakosság számára az infláció elleni harcban. A PMÁP-ot az elsődleges piacon szerzésre jogosult személyek a forgalomba hozatalt követően a másodlagos piacon megvásárolhatják és egymás között átruházhatják. A forgalmazók meghatározott feltételek mellett napi vételi árfolyamot jegyeznek a Prémium Magyar Állampapír sorozataira, így azok a lejáratot megelőzően a forgalmazók üzletszabályzatában leírtak szerint eladhatóak. Fontos megemlíteni, hogy a 2019. június 1-jét követően vásárolt Prémium Magyar Állampapírok kamatadó mentesek, ezzel még kedvezőbbé téve az általuk nyújtott lehetőségeket.

7.4. Egyéves Magyar Állampapír (1MÁP)

Az Egyéves Magyar Állampapír egy fix kamatozású dematerializált értékpapír, mely jegyzés útján kerül forgalomba. Jegyezni névértékén, azaz 100 százalékos árfolyamon lehet, és az egyéves futamidő a jegyzés napjától számított második munkanaptól kezdődik. Az Egyéves Magyar Állampapír kamata fix, jelenleg 8 százalék, de a sorozatok kamata éven belül változhat, az utóbbi két évben 7 és 9 százalék között alakult. Az értékpapír futamideje egy év, alapcímlete 10.000,- Ft. Belföldi és külföldi magánszemélyek (devizabelföldi és devizakülföldi természetes személyek) vásárolhatják meg, és a kamat a tőkével együtt a futamidő végét követően kerül jóváírásra a vásárló számláján. Amennyiben váratlan esemény, vagy jobb pénzügyi lehetőség esetén értékesíteni szeretnénk ezen értékpapírunkat, azt szabadon megtehetjük, hiszen időarányos, naponta elszámolt kamata van. Ez azt jelenti, hogy a kamat arányosításánál az éves kamatot elosztják 365-tel, és megszorozzák az eltelt napok számával, majd eszerint fizetik vissza számunkra befektetett pénzünket. A 2019. június 1-jét követően vásárolt Egyéves Magyar Állampapír kamatadó-mentes, míg a 2019. június 1-jét megelőzően vásárolt Egyéves

Magyar Állampapír utáni kamatbevétel adóköteles és a kamatjövedelem után az adó mértéke 15%.

7.5. Babakötvény

A Babakötvény egy olyan speciális megtakarítási forma, amellyel a 18 évnél fiatalabb gyermek számára gyűjthető pénz, az összegre pedig az állam kamatot és támogatást fizet. Minden 2005. december 31. után született belföldi gyermek és 2017. június 30. napja után született külföldi gyermek számára az állam 42 500 forint életkezdesi támogatást ad, amit egy minimális, az infláció mértékével megegyező kamatozású letéti számlán helyeznek el a Magyar Államkincstárban. A kötvény megvásárlásához tartozó első lépés egy Start-értékpapírszámla nyitása a Magyar Államkincstárnál. Ezen kötvény futamideje a kibocsájtástól számított 19 év, alapcímlete pedig 1 forint, így akármilyen összegben megvásárolható. Kamatozása szerint változó, az éves kamat mértéke a kamatbázis és a kamatprémium összegével egyenlő. A kamatbázis megegyezik a kamat megállapításának évét megelőző naptári évre vonatkozóan, a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves átlagos infláció százalékos mértékével és ezen felül garantál 3%-os kamatprémiumot. Jelenlegi kamata 17,5 százalék, viszont a jelenlegi inflációs szinteket tekintve ez az érték még tovább növekedhet. A Babakötvény esetében nincs meghatározott intervallumonként kötelező vásárlási érték, így bárki számára optimális választás lehet gyerekei jövőjének megalapozására. Az alábbi táblázat megmutatja, hogy bizonyos megtakarítási magatartások mellett milyen eredmények érhetők el a kötvény nyújtotta lehetőségek kihasználásával.

8. ábra Babakötvénnyel elérhető összeg a gyerek 18 éves korára

Babakötvénnyel elérhető összeg a gyermek 18 éves korára			
nyitó összeg	42 500 Ft	42 500 Ft	42 500 Ft
szülői befizetés/hó	0 Ft	5 000 Ft	10 000 Ft
futamidő	19 év	19 év	19 év
feltételezett éves hozam (infláció+kamatprémium)	3+3%	3+3%	3+3%
számlavezetési díj	0 Ft	0 Ft	0 Ft
lejáratkori összeg	121 000 Ft	2 221 000 Ft	4 322 000 Ft

Forrás: Magyar Állam, Babakötvénnyel elérhető összeg a gyermek 18 éves korára, 2023, URL: <https://www.allampapir.hu/allampapirokbABA/>

7.6. Magyar Állampapír Plusz (MÁP Plusz)

A jelenleg is forgalomban lévő Magyar Állampapír Plusz forgalmazása 2019-ben kezdődött meg és eleinte óriási sikernek örvendett. Az 5 éves futamidővel kibocsátásra kerülő, dematerializált, sávós, fix kamatozású lakossági állampapír, amelynek alapcímléte 1 forint a 2019-es gazdasági környezetben jó lehetőségnek ígérkezett a befektetők számára. 2019. június 3-tól a Magyar Állampapír Plusz jegyzés útján, egymást követő egyhetes időszakokban kerül forgalomba hozatalra. A jegyzési időszak alatt névértéken, azaz 100,00%-os árfolyamon vásárolható meg. A MÁP Plusz által ígért sávós kamatozás első félévében 3,5 százalék, második félévében 4 százalék kamatot ígér, majd ezt követően évenként 0,5 tized százalékkal növekvő kamattal rendelkezik az 5 éves futamidő végéig. Kibocsátás napjától a lejárat napjáig terjedő 5 éves időszakra a lejáratkor fizetendő teljes kamat mértéke 27,35 százalék. A jelenlegi gazdasági környezetben az állampapír által nyújtott kamat többszöröse az infláció, így az utóbbi néhány évben a MÁP Plusz utáni kereslet nagy mértékben csökkent, viszont az ezt vásárlók nincsenek nagy kockázatnak kitéve, hiszen a kamatfizetést követő 5 munkanapos időintervallumban a forgalmazók nettó 100%-os árfolyamon, a felhalmozott kamattal kiegészítve vásárolják vissza a befektetőktől szükség esetén.

8. Külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési lehetőségek

Az állam és más külső pénzügyi szereplők által kínált befektetési és megtakarítási lehetőségek együtt alkotják a pénzpiaci ökoszisztémát, amelyben a magyar lakosság változatos lehetőségek közül választhat a pénzügyi célok és kockázatvállalási hajlandóság figyelembevételével. Az állam által kibocsátott kincstárjegyek és kötvények mellett számos más pénzintézet, befektetési alap, és egyéb pénzpiaci szereplő kínál alternatív lehetőségeket a befektetésre és megtakarításra.

Az állampapírok, mint alacsony kockázatú eszközök, biztonságos befektetési alternatívát nyújtanak, mivel az állam pénzügyi stabilitását tükrözik. A kamatokon keresztül lehetőséget biztosítanak a passzív jövedelem előállítására, miközben a tőkevédelmi jellegükkel a befektetők számára egy stabil alapot nyújtanak.

Emellett a bankok által kínált betéti lehetőségek és számlák lehetővé teszik a lakosság számára, hogy könnyen hozzáférjenek pénzükhöz, miközben megtakarításaikat kamatoztathatják. Az értékpapírpiac részéről érkező lehetőségek, mint például részvények vagy befektetési alapok, magasabb hozamokat ígérhetnek, ugyanakkor ennek megfelelően magasabb kockázattal is járhatnak.

A különböző pénzügyi intézmények által kínált szolgáltatások és termékek diverzifikált portfóliók kialakítását teszik lehetővé, amelyek segítik a befektetőket a piaci változásokra való alkalmazkodásban, valamint az egyéni pénzügyi célok elérésében. Az állam és a pénzpiaci szereplők közötti egyensúly megtalálása lehetővé teszi, hogy a befektetők a saját preferenciáik és kockázatvállalási hajlandóságuk alapján válasszanak az elérhető lehetőségek között, és ezáltal optimalizálják a pénzügyi portfóliójukat. A változatos kínálat révén a befektetők rugalmasan és hatékonyan kezelhetik megtakarításaikat, mindeközben részesednek a pénzpiaci szereplők innovációiból és fejlődéséből.

A külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési lehetőségek kihasználását jelenleg nagy mértékben befolyásolják az állami döntések. Kormányunk a háborús vészhelyzetre való tekintettel 2023. július 1-től a jelenleg 15 százalékos kamatadó mellett 13 százalékos szociális hozzájárulási adó megfizetésére kötelezi a lakosságot a 2023. június 1. után felhalmozódó betéti

kamatok, és az újonnan vásárolt értékpapírokból keletkező jövedelmek után.²³ Későbbi munkám során megvizsgáljuk, hogyan befolyásolja ez a döntés a befektetők hozamát és döntéseit.

A külső pénzügyi szereplők ajánlatainak elemzése során az OTP Bank, az MBH Bank (korábban MKB) a Raiffeisen, és az ERSTE Bank leginkább felkapott befektetési lehetőségeit fogjuk elemezni, mindezek mellett egy általános magyar tőzsdei index a BUX is bemutatásra kerül, mint pénzügyi szereplőktől független befektetési lehetőség.

8.1. OTP 2 éves Kötvény²⁴

Az OTP Bank hazánk legnagyobb bankhálózata, amely töretlen sikernek és fejlődésnek örvend országunkban 1949 óta. Az általuk nyújtott befektetési lehetőségek tárháza kimagaslóan széles, viszont ahogy korábban is kiderült a magyar lakosság által leginkább preferált befektetések időtartama 1-5 évig terjed. Az OTP kétéves kötvénye jó lehetőséget nyújt a lakosság számára egy fix kamatozású, ezáltal kiszámítható, és magas hozamot kínáló befektetés megkezdésére. A kötvény feltételei jelenleg már véglegesek, és 2025-ig érhetőek el a bank kínálatában. A minimum vásárlási mennyiség 10.000 forint, amely egyenlő egy kötvény névértékével. A kötvény kamata 12 százalék, a kamatot évente, a kamatadó levonását követően írják jóvá a fizetési számlán, a tőkefizetés pedig a futamidő végén egy összegben történik. A likviditás elősegítése érdekében a kötvény bevezetésre került a Budapesti Értéktőzsdére is, így a futamidő első éve után szabadon értékesíthető. A kibocsátó döntése alapján a kötvények lejárat előtti visszaváltására a futamidő második évében a Végleges Feltételekben meghatározott bármely visszaváltási napon névérték plusz a visszaváltás napjáig felhalmozott kamat ellenértékén történhet meg.

²³ OTP Bank, Szócho Bevezetése [online] 2023, URL: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/szocho-bevezetese> (2023.11.03)

²⁴ OTP Bank, OTP 2 éves Kötvény [online] 2023, URL: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/Megtakaritas/Ertekpapir/KotvenyAllampapir/OTP2evesKotveny> (2023.11.03)

8.2. OTP TBSZ Kötvény²⁵

A 205/2023. (V. 31.) Kormányrendelet által bevezetett szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség miatt a bankoknak megoldásra volt szükségük annak érdekében, hogy a befektetők számára továbbra is vonzó lehetőségeket tudjanak nyújtani, és versenyben maradni az állam kínálta lehetőségekkel szemben. Erre a legjobb megoldást a lakosság számára a tartós befektetési szerződés (TBSZ) megkötése jelenti, ugyanis a tartós befektetési szerződésnek van olyan formája, ahol a TBSZ számlára a szerződéskötés évében befizetett összeget értékpapírok szerzésére lehet fordítani, és az értékpapírokat tetszőleges alkalommal lehet adni-venni. A tartós befektetésből származó jövedelmet pedig nem terheli a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség, még abban az esetben sem, ha a tartós befektetési szerződés rövid időn belül felmondásra kerül. Tehát az OTP TBSZ Kötvény erre a problémára próbál megoldást nyújtani a lakosság számára. A kötvény futamideje 5 év és 2 hónap egy darab kötvény névértéke pedig 10.000 forint. A kötvény egyaránt fix és változó kamatozású, az első kamatperiódusban fix 12% hozamot garantál, majd ezt követően változó kamatot, amely egyenlő a 12 havi HUF BUBOR + 50 bázispont összegével. A kamatot évente írják jóvá a fizetési számlán, a tőkefizetés pedig a futamidő végén, egy összegben történik. A kötvény bevezetésre kerül a Budapesti Értéktőzsdére, azonban az OTP Bank tőzsdei árjegyzési kötelezettséget nem vállal, így a kötvény csak az aktuális kereslet-kínálat függvényében értékesíthető, illetve kereslet hiányában egyáltalán nincs lehetőség a kötvények lejáratá előtti értékesítésre, amely bizonyos befektetői kockázatnak tekinthető a kötvény szempontjából. A kötvény lejáratá előtti értékesítésének másik kockázata, hogy a futamidő lejáratá előtti értékesítés esetén a vásárló köteles a 15 százalékos szociális hozzájárulási adó megfizetésére.

8.3. Raiffeisen HUF Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvény ²⁶

A Raiffeisen Bank 2022-2023 évi kötvényprogramja keretében 100 milliárd forint keretösszegű kötvény kerül kibocsájtásra. Ezen kötvény portfólió keretein belül található meg a forint alapú Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvény is. A kötvény feltételei néhány ponton

²⁵ OTP Bank, OTP TBSZ Kötvény [online] 2023, URL:

<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Megtakaritas/Ertekpapir/KotvenyAllampapir/OTPTBSZKotveny> (2023.11.03)

²⁶ Raiffeisen Bank, Raiffeisen HUF Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvény [online] 2023, URL:

https://www.raiffeisen.hu/documents/10423/0/Termektajekoztato_HUF_MREL.pdf/cd114ae4-836e-a8b8-d30a-35727a04906b (2023.11.04)

jelentősen eltérnek az eddig bemutatott lehetőségektől, viszont kiemelkedő kamata és viszonylag alacsony kockázata miatt jó választás lehet olyan befektetőknek, akik éven túli vagy középtávú fix kamatozású befektetési lehetőséget keresnek, és nem szándékoznak a futamidő alatt eladni kötvényeiket.

A Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvény egy hároméves futamidejű, fix majd változó kamatozásra átváltó kötvény, ahol a kibocsátónak a futamidő második évének végén visszahívási joga van. Amennyiben a kibocsátó él a visszahívás jogával, akkor kifizeti a kötvénytulajdonosok részére a fennálló tőketartozást a visszaváltás napján esedékes kamattal kiegészítve. A visszaváltás napjáig a kötvény fix, 13,5 százalékos kamatot ígér, amennyiben a kibocsátó nem él a visszaváltás jogával, a szerződésben foglaltak szerint a kötvény változó kamatozásúvá válik, ahol a kamatláb a 3 hónapos BUBOR referencia kamatláb és a kötvény kibocsátásakor meghatározott 0,5 százalékos kamatfelár összege. Ezen kötvény esetében fontos megemlíteni azt, hogy a minimálisan jegyezhető mennyiség 5 millió forint, így nagyobb tőke szükséges a vizsgált befektetési lehetőség kihasználásához. A kockázatokat tekintve a közepes kockázatú termék kategóriájába sorolhatjuk, hiszen a befektetett tőke, illetve a teljes hozam kifizetése a kibocsátó saját belátása szerinti visszaváltási joga miatt nem garantált.

8.4. MBH HUF 12,00% 2025/A Kötvény²⁷

2022-ben az MKB Bank Nyrt. és a Takarékbank Zrt. Egyesülésével létrejött az MBH Bank, amely számtalan lehetőséget kínál a lakosság számára a befektetések területén. Az MBH HUF 12,00% 2025/A Kötvény első sorozatrészlete fix kamatozású, másféléves futamidejű értékpapír, amely jó lehetőséget nyújt azon befektetők számára, akik a fix, előre kiszámítható hozamú befektetési lehetőségeket részesítik előnyben. Mindezek mellett kedvező azon befektetők számára, akiknek fontos a likviditás, a rövid futamidő, és az alacsony kockázat értékpapírválasztásuk esetében. Ez a kötvény az MBH Bank saját kibocsátású kötvénye, amelynek forgalomba hozatala nyilvános jegyzés keretein belül történik. A kötvény névértéke 10.000 forint, futamideje 18 hónap, amely futamideje alatt évi 12 százalékos fix kamatot fizet a befektetők számára. A kötvény fix kamatozása miatt, mérsékelt kockázatokkal rendelkezik, viszont a fix kamatozású kötvények esetén a lejárat előtti értékesítés során előfordulhat, hogy a

²⁷ MBH Bank, MBH HUF 12,00% 2025/A Kötvény [online] 2023, URL: https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH_III_HUF_termektajelekoztato_20230714.pdf (2023.11.05)

befektetett tőke értéke az induló értékhez viszonyítva az aktuális árfolyam alakulása függvényében akár csökkenhet is.

8.5. 8,00% ERSTE HUF 23-25 Kötvény²⁸

A pénzügyi szereplők kötvény kínálatának bemutatásának zárásaként az ERSTE Bank még kibocsátás előtt álló fix kamatozású kötvényét szeretném bemutatni. A kötvény hozama nem kiemelkedő a jelenlegi gazdasági környezetben, viszont előre meghatározott lejáratú értékkel és fix kamatfizetéssel jó lehetőséget nyújthat az alacsony kockázatot kedvelő befektetők számára. A kötvény 2023.10.30-tól lesz elérhető a befektetők számára 10 000 HUF névértéken. A 2 éves futamidő mellett évente 8 százalékos fix kamatot ígér a befektetők számára, amely folyósítása évenként, a kötvény jegyzési időszakának lezárását követően történik majd meg. A kötvény lejáratú idő előtti visszaváltása esetén visszaváltási díj kerül felszámolásra, melynek mértékét az Üzleti díjjegyzék tartalmazza, jelenleg 1 százalékos az aktuális piaci értékre vetítve. A kamatjövedelmet érintő adózást tekintve a kötvényből származó bevétel a más külső pénzügyi szereplők által kibocsátott értékpapírokhoz hasonlóan 13 százalékos szociális hozzájárulási adó megfizetésére kötelezett, viszont ezt Nyugdíj-előtakarékossági számlán vagy Tartós Befektetési Számlán tartva elkerülhetjük.

²⁸ ERSTE Bank, 8,00% ERSTE HUF 23-25 Kötvény [online] 2023, URL: https://www.ersteinvestment.hu/static/befrt/download/Ugyfeltajekoztato_8_00_ERSTE_HUF_23_25_Kotveny_cl.pdf (2023.11.06)

9. Részvény és kötvény

9.1. Részvény és kötvény közötti különbségek

A szakdolgozat során nem csupán a kötvények nyújtotta befektetési lehetőségeket érdemes megvizsgálni, hanem egy olyan befektetési lehetőséget vagy formát is, amely nagyobb odafigyelést, tudást igényel a befektető részéről, viszont ezt a többlet energiát jó döntések esetén magasabb hozamokkal kompenzálhatja a piac. Ez a befektetési forma a részvény-és index alap befektetések.

A részvények és a kötvények közötti különbségek megértése érdekében az alábbi szempontok alapján érdemes összehasonlítani a két befektetési formát:

Tulajdonosi jogok

- A tulajdonosi jogokat tekintve a befektető a részvények esetében tulajdonrészt birtokol a részvényt kibocsátó vállalatban, jogai vannak a közgyűléseken és bizonyos szavazásokon való részvételhez és érdeke a vállalat jó gazdasági teljesítménye.
- A kötvények esetében a befektetők hitelezők, és nem tulajdonosok, fix kamatot kapnak, és a tőkevisszafizetés a futamidő lejártakor történik.

Kockázatok

- *A részvények esetében a kockázat magasabb, mivel az árfolyamok ingadoznak a piaci feltételek és a vállalati teljesítmény változásai miatt. Napjainkban a technológia fejlődése miatt a különböző hírek, kormányzati és befektetői viselkedések is nagy mértékben befolyásolják a részvények árának alakulását.*
- A kötvények esetében a kockázat alacsonyabb, mivel a kamatok és a tőkevisszafizetés előre meghatározottak.

Hozam

- A részvények esetében a hozam előre nem határozható meg teljes pontossággal, mivel függ a vállalati és gazdasági teljesítménytől. Potenciálisan magasabb hozam, de a veszteség is jelentős lehet.

- Alacsonyabb, de stabilabb hozamok, kevesebb kockázattal és potenciális növekedési lehetőséggel.

Időhorizont

- Az időhorizont a részvények esetében nem meghatározott, csak a befektető stratégiáján múlik.
- A kötvények esetében rövidtávú és hosszú távú befektetések is lehetségesek, attól függően, hogy rögzített kamatlábú vagy változó kamatlábú kötvényről van-e szó.

Piaci volatilitás

- A részvények esetében nagyobb piaci ingadozások, mivel az árak a kereslet-kínálati egyensúly és a gazdasági hírek függvényében változnak.
- Kötvények esetében általában stabilabb árfolyamok, mivel a kamatok és a tőkevisszafizetés előre meghatározott.

Diverzifikáció

- Részvények esetében az egyedi részvények vagy indexek segítségével diverzifikálhatjuk portfóliónkat.
- Kötvények esetében a különböző pénzügyi szereplők lehetőségei közt válogatva diverzifikálhatjuk portfóliónkat.

Jól látható, hogy a részvényvásárlás a diverzifikálás lehetőségén kívül, mindegyik szempontból több kockázattal bír, mint a kötvény vásárlás, és a kockázatok mérséklése érdekében a befektetőknek komplexebb tudás felhalmozására van szükség a pénzügy területén a sikerek elérése érdekében.

9.2. BUX Tőzsde

Mivel a részvényekkel való kereskedés, a különböző elemzések, és döntési metodikák számtalan formáját igényli a jó döntés meghozatalához, úgy gondolom, hogy az egyszerűség, és az átfogó kép érdekében a legcélszerűbb a Budapesti Értéktőzsde Zrt. részvényindexe a BUX utóbbi éveinek eredményeit figyelembe vennünk és összehasonlítani a kötvények nyújtotta lehetőségekkel.

A BUX index a legnagyobb magyar részvényindex, amely a Budapesti Értéktőzsdén forgó legnagyobb kapitalizációjú részvények mozgását reprezentálja. Az index értéke folyamatosan változik, valós időben az indexben szereplő tagok teljesítményétől függően. Az index kalkulációja a Xetra²⁹ tőzsdei kereskedési rendszerben jegyzett árak alapján történik, amely egyben referencia árfolyamokat is jelent a magyar tőkepiac számára. Az index funkciója megegyezik az amerikai gazdaság számára a S&P500 vagy a német gazdaság számára a DAX indexek szerepével. Az index jelenleg 17 vállalatot tartalmaz, különböző súlyozásban. (4IG, AKKO Invest, Alteo, ANY Biztonsági Nyomda, AutoWallis, CIG Pannónia, Delta Technologies, Graphisoft Park SE, Magyar Telekom, MASTERPLAST, MOL, OPUS GLOBAL, OTP Bank, PannErgy, Richter Gedeon, Waberer's, Zwack Unicum). Ezek a vállalatok különböző iparágakban tevékenykedhetnek, például pénzügy, energetika, technológia és fogyasztási cikkek területén. Az index összetétele évente 4 alkalommal kerül felülvizsgálatra és kerül módosításra a piaci szereplők teljesítménye alapján.

9.3. Kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény

Úgy gondolom a tőzsdei befektetések kapcsán fontos megemlíteni a 2024-től életbe lépő változásokat a magyar lakosság számára, mivel ez nagyban befolyásolhatja, előreláthatólag ronthatja a jelenleg sem magas befektetési hajlandóságot országunkban. A magyar állam 2022. július 8-án értesítette a lakossági befektetőket arról, hogy az Amerikai Egyesült Államok egyoldalúan felmondja az USA és Magyarország közötti kettős adóztatás elkerüléséről szóló Egyezményt.³⁰ A 2023 év végéig keletkező jövedelmek még úgy adóznak, mint korábban, tehát a magánszemélynek csak ott szükséges adót fizetnie, ahol életvitelszerűen él, viszont az azt követően keletkezett osztalék, árfolyam nyereség vagy kamatjövedelem forrásadó kötelessé válik (30%), minde mellett a magánszemélynek még az magyarországi személyi jövedelem adónak 5 százalékát is be kell fizetnie adóként. A brókercégek adatai szerint a magyar befektetők körülbelül 75 százalékáa³¹ birtokol amerikai részvényeket, így sok befektető számára okozhat kellemetlenséget a közel 35 százalékos adó befizetése tőzsdei jövedelmük után.

²⁹ <https://privatbankar.hu/cikkek/reszveny/jon-jon-jon-a-xetra-de-mi-az-es-miert-jo-261838.html>

³⁰ NAV, Az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország közötti kettős adóztatás elkerüléséről szóló Egyezmény alkalmazhatósága [online] 2023, URL: <https://nav.gov.hu/ado/szja/az-amerikai-egyesult-allamok-es-magyarorszag-kozotti-kettos-adoztatás-elkeruleserol-szolo-egyezmény-alkalmazhatosaga> (2023.11.07)

³¹ Sárosi Viktor, Jön a kettős adózás, kétszer is meg kell gondolni, tartsunk-e amerikai részvényeket ,2023, URL: <https://www.vg.hu/penz-es-tokepiac/2023/02/jon-a-kettos-adozas-ketszer-is-meg-kell-gondolni-tartsunk-e-amerikai-reszvenyeket>

10. A lehetőségek vizsgálata

10.1. A lehetőségek vizsgálatának szempontjai

Szaktervezésem zárásaként szeretném az eddig bemutatott befektetési lehetőségeket azok hozama alapján diagramokba foglalni, és néhány szempont alapján összehasonlítani. A különböző befektetési lehetőségek összehasonlítása során fontos figyelembe venni számos kritériumot, hogy meghatározzuk, mely lehetőség lehet a leginkább megfelelő a célkitűzéseink és kockázati toleranciánk szempontjából. A befektetési lehetőségeket számos szempont alapján vizsgálhatjuk, ezek közül néhány a hozam, likviditás, kockázat, időtáv, költségek, vagy akár a jogszabályi környezet. A vizsgálat során így a hozamok összehasonlítása mellett ezen szempontokat is szeretném érinteni.

A fellelhető befektetési lehetőségek sokszor kísértően csábítóak lehetnek a vonzó hozamok és látszólagos biztonság miatt, a kibocsátó alapos vizsgálata elengedhetetlen lépés a befektetési döntéshozatal során. A kibocsátó, amely a befektetési eszközt kibocsátja, rendkívül fontos szerepet játszik a kötvények és más pénzügyi eszközök értékelésében, és előfordulhat az is, hogy az ígért kamat kifizetésére a kibocsátó nem képes. Habár napjainkban a törvényi keretek és korlátozások sokféleképpen védik a fogyasztók érdekeit, mégis van néhány szempont, amelyeket érdemes megvizsgálni pénzünk elhelyezése előtt:

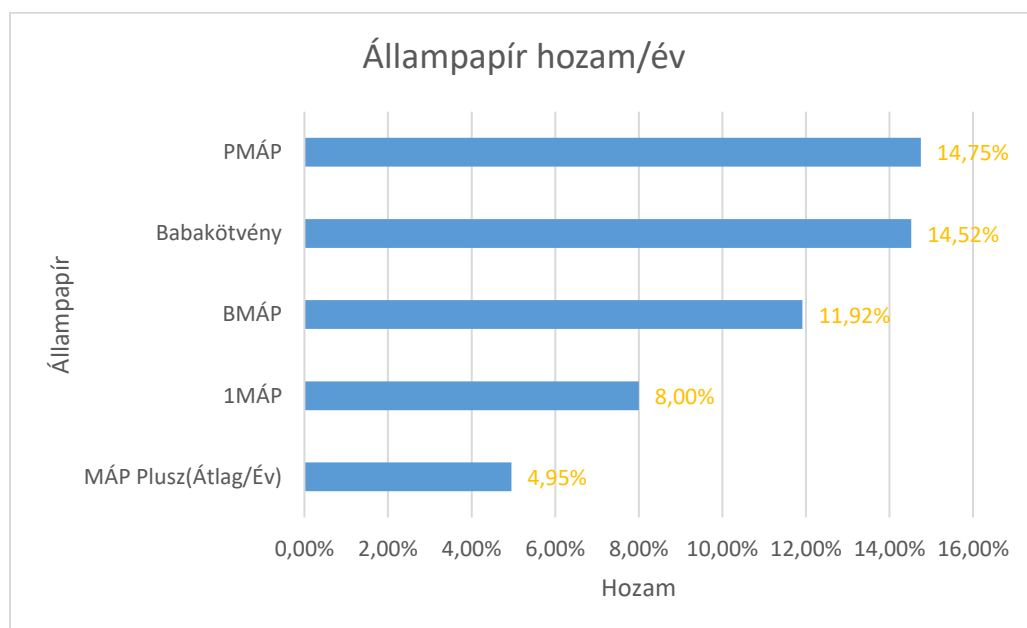
- A kibocsátó hitelminősítése
- A kibocsátó pénzügyi állapota
- Likviditási ráta
- Jogszabályi környezet
- Kamatláb típusa és alapja
- A kibocsátó rövid és hosszú távú stratégiája

A fenti tényezők együttes vizsgálata segíthet abban, hogy a befektető kialakíthasson a kötvény kibocsátójára vonatkozó átfogó képet, és így megfelelő döntést hozhasson a kötvényvásárlásról.

10.2. A lehetőségek összefoglalása és vizsgálata

Az általam bemutatott befektetési lehetőségek hatékony összehasonlíthatósága érdekében az állampapírokat, a külső pénzügyi szereplők kötvényeit, és a BUX részvényindex eredményeit évenként, illetve éves hozam alapján összesítettem három oszlopdiagramon. Ezek a diagramok lehetővé teszik a hozamok egyszerű és hatékony összehasonlítását, amely a legfontosabb szempont a befektetések vizsgálatánál. Az alábbi diagramon a Magyarországon 5 legnépszerűbb állampapír aktuális éves hozamát láthatjuk.

9. ábra Különböző állampapírok hozama év szerint

Forrás: Saját szerkesztés a bemutatott lehetőségek alapján

A diagramról könnyen leolvasható, hogy jelenleg a legnagyobb kamatot a Prémium Magyar Állampapír ígéri a befektetők számára, és a néhány éve rendkívül nagy népszerűségnek örvendő, változó, évenként folyamatosan növekvő kamatozású Magyar Állampapír Plusz a hozamokat tekintve csak az 5. helyet foglalja el a listában. A jelenlegi gazdasági helyzetben hozam szempontjából tekintve a befektetők számára a legjobb döntés a Prémium Magyar Állampapír lehet, amelynek változó infláció követő kamatozása jó lehetőséget nyújt pénzünk vásárlóerejének megtartására. A probléma viszont az, hogy 2023-ban havi lebontásban nézve, átlagosan 2,1 százalékos inflációról beszélhetünk Magyarországon³², így jelenleg novemberben közel 20 százalékos éves infláció mellett, nincs olyan állampapír, amely ezt meghaladó

³²Zsoldos Ákos, Szinte pontosan tudható már most, mennyi lesz az éves infláció 2023-ban Magyarországon [online] 2023, URL: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230717/szinte-pontosan-tudhato-mar-most-mennyi-lesz-az-eves-inflacio-2023-ban-magyarorszagon-628069> (2023.11.08)

kamatokat nyújtana a befektetők számára. Habár a magyar kormány 2024-es tervei között szerepel, az infláció mértékének egy számjegyre való visszaszorítása fontos látnunk azt, hogy a jelenleg magas kamatok az előző évi inflációból és a 0,25-3 százalékgig terjedő kamatprémiumokból tevődnek össze, így a befektetések során, a kamatfizetést követően sem változik pénzünk vásárlóereje nagy mértékben.

Kockázati szempontból az állampapírok kiemelkedően kedvezőek minden más befektetési lehetőséghez képest, mivel a kibocsátott állampapírok mögött, egy egész ország gazdasága áll, és megtervezésükben több ezer pénzügyi szakember vesz részt. Ebből kifolyólag a hitelkockázat rendkívül alacsony az összes általunk vizsgált állampapír esetében, de előfordulhat, hogy egy ország nem tudja teljesíteni a fizetési kötelezettségeit. Jelen esetben viszont a legfőbb kockázati források az általunk vizsgált esetekben, a kamat, illetve inflációs kockázat. Mindazok mellett, hogy az állampapírok árfolyama érzékeny lehet a kamatváltozásokra, a jelenleg népszerű változó kamatozású értékpapírok esetében negatívan befolyásolhatja várakozásainkat, így problémákat okozva pénzügyi terveinkben. A másik jelenleg rendkívül fontos kockázati forrás az inflációs kockázat. Ahogy korábban is megállapítottuk, még a legkedvezőbb hozamokat is meghaladó inflációval kell szembenéznünk napjainkban, így az inflációs kockázat figyelembevétele kiemeleten fontos szereppel bír. Erre jó megoldást nyújtanak a különböző infláció követő kötvények, amelyek kamata és tőkeértéke mindig az inflációhoz igazodik. Emellett befektetési portfóliónk diverzifikálása ahogy sok más kockázatra, úgy az infláció ellen is jó megoldás lehet.

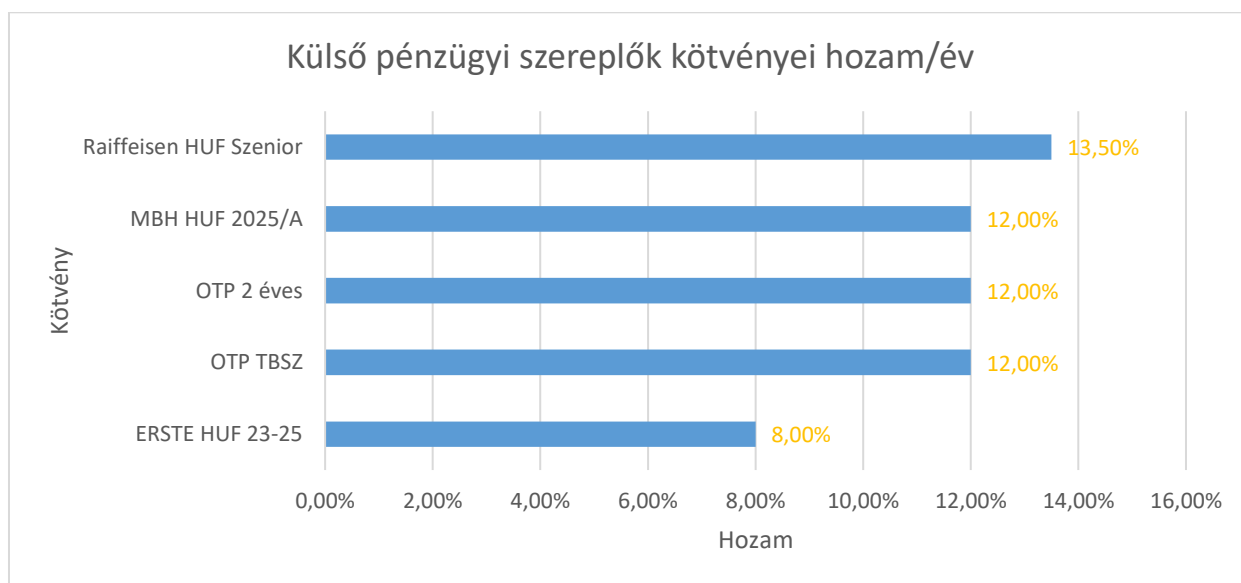
A likviditást tekintve az állampapírok kiemelkedőek, mivel visszaváltásuk vagy értékesítésük gyors, és egyszerű, így váratlan helyzet esetén könnyedén hozzáférhetünk pénzünkhöz. Az állam érdeke viszont az, hogy az állampapírok révén kölcsönvett pénzzel a futamidő végéig számolni tudjon, mivel ellenkező esetben újabb források bevonására van szüksége a tervezett költségvetés fenntartása érdekében, így állampapírtól függően a visszaváltásnak 0,5-1 százalék költsége lehet. Ez a költség adó, vagy a vételi nettó árfolyam, és az eladási nettó árfolyam különbségéből keletkezik legtöbbször. Likviditás tekintetében a Babakötvény az, amely likviditási kockázatot hordozhat magában, mivel habár a futamidő lejárta előtt, de csupán a gyermek 18. életévét követően váltható vissza a törvényben foglalt keretek között, így érdemes előre jól megtervezni, milyen gyakran és mekkora összeggel szeretnénk bővíteni a gyermekünk számára lekötött bankbetétet.

Az általam készített diagramon az állampapírok hozam/év szerint vannak felsorakoztatva. Ennek oka az, hogy a jelenleg legnépszerűbb opciók nagy százaléka változó kamatozású

állampapír, így nehéz lenne előrejelzést készíteni azok hosszabb távú hozamait illetően. A rövid és hosszú távú befektetések előnyeit és hátrányait dolgozatomban harmadik részében már elemeztem, viszont az időtávot tekintve fontos megemlíteni azt, hogy a magyar lakosság jelenleg a rövidebb futamidejű, így könnyebben kiszámítható hozammal rendelkező állampapírok vásárlását preferálják.³³

A költségeket és a jogi környezetet tekintve az állampapír befektetések ugyancsak kiemelkedően jó lehetőségeket nyújtanak a befektetők számára a többi kötvénykibocsátó lehetőségeivel szemben. Ennek oka az, hogy az utóbbi időben Magyarország kormánya nagy hangsúlyt fektetett ezen befektetési lehetőségek vonzóbbá tételére. A költségek és a jogi környezet részletesebb összehasonlítását viszont úgy gondolom, csak a többi befektetési lehetőséggel együtt érdemes vizsgálni, mivel az adók, és a különböző jogi korlátozások az állampapírok esetében legtöbbször azonosak.

10. ábra Külső pénzügyi szereplők kötvényeinek hozama év szerint

Forrás: Saját szerkesztés a bemutatott lehetőségek alapján

Az alábbi diagramon a dolgozatban bemutatott külső pénzügyi szereplők kötvény befektetési lehetőségeit összegeztem hozam / év csökkenő sorrendben. A diagramról leolvasható, hogy a legnagyobb hozam lehetőségével a Raiffeisen HUF Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvénye rendelkezik, amely éves szinten 13,5 százalékos kamatot ígér a befektetők számára. Ezt követően a pénzügyi szereplők közötti verseny kiegyenlített, hiszen mind az MBH Bank, mind az OTP kötvényei éves szinten 12 százalékos kamatot ígérnek a

³³ <https://www.akk.hu/content/path=LAKFO36>, (2023.11.17)

befektetők számára, ezzel hasonló lehetőséget nyújtva pénzük befektetésére. Ahogy az állampapírok hozamának vizsgálatánál is említettem a jelenlegi inflációs értékek kiemelkedően magasak, és ezt az értéket a különböző bankok által ígért kamatok sem tudják felüteljesíteni jelenleg. Ennek ellenére a hozamok tekintetében jó döntés lehet a fentebb felsorolt lehetőségek közül választás is, mivel ezen kötvények fix kamatozással biztosítják számunkra több évre a feltüntetett kamatot, így a megfelelő időben vásárolt kötvényekkel hosszú távon könnyen felül teljesíthetjük a csökkenő inflációt. Ezzel ellentétben a magas hozamú állampapírok mind változó kamatozással rendelkeznek, így az infláció csökkenésével egyidőben az általuk nyújtott hozamok is gyorsan visszaesnek.

A külső pénzügyi szereplők által kibocsátott kötvények likviditása jó, viszont a visszaváltásuk számos hátránnyal és költséggel járhat a befektető szempontjából. Az OTP 2 éves kötvénye az első év után szabadon értékesíthető, és visszaváltható, míg az OTP TBSZ kötvény a futamidő alatt bármikor szabadon visszaváltható. Viszont a futamidő lejáratá előtti visszaváltás esetén a befektető köteles a 13 százalékos szociális hozzájárulási adó mellett a 15 százalékos kamatadó befizetésére is. Mindezek mellett az ERSTE HUF 23-25 Kötvény esetében még 1 százalékos visszaváltási díjjal is számolnunk kell az idő előtti visszaváltás esetén.

Az alábbi adatokból tehát jól látható, hogy ezen kötvények, habár likvidek a futamidő előtti visszaváltás, vagy nem Tartós Befektetési Számlán való elhelyezésük esetén komoly plusz költségekkel járhatnak a befektető szempontjából az állampapír befektetésekkel szemben.

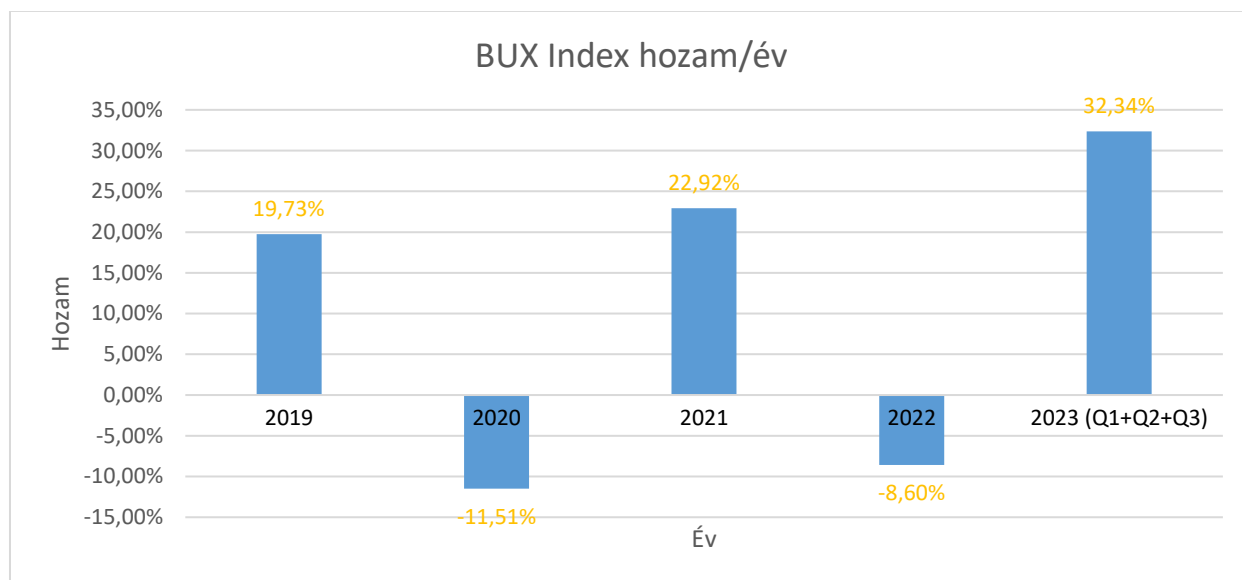
A kockázatokat tekintve ezeket a kötvényeket az alacsony befektetési kockázat kategóriájába sorolhatjuk, de pénzünk elhelyezése előtt érdemes figyelembe venni néhány dolgot. Az jól látható, hogy a külső pénzügyi szereplők kötvényei esetében is a legnagyobb kockázati forrás a kamat-és inflációs kockázat. Ez a kockázati forrás az állampapír befektetésekkel összehasonlítva ezen kötvénybefektetések esetében magasabb, mivel a hozamok alulmaradnak az állam által kínált befektetési lehetőségekkel szemben. Mindezek mellett a bankok által kibocsátott kötvények esetében a politikai, hitel, és az értékesítési kockázat is magasabb. Politikai kockázatot jelenthet például az állam által meghozott törvények, amelyekkel az állampapírvásárlásra próbálják ösztönözni a lakosságot, közben különböző adókkal, és törvényekkel sújtva a más lehetőségek versenyben maradását. A hitelkockázat a bankok esetében ugyancsak magasabb, erre jó példa lehet a 2015-ben történt Quaestor Bank ügye, amelynek során több tízezer ember károsult vagy veszítette el a befektetett pénzét.³⁴

³⁴ <https://hvg.hu/cimke/Quaestor-%C3%BCgy>, (2023.11.18)

Viszont a hitelkockázatok menedzselésére jó lehetőséget nyújtanak számunkra az éves banki összefoglalókban megtalálható likviditási mutatók, hitel és ESG minősítések. Az OTP Bank hitelminősítését tekintve ³⁵ a legtöbb vizsgáló szervezet által A, illetve B+ ³⁶ minősítést kapott, amely befektetői szempontból nem ad okot aggodalomra. A Raiffeisen ³⁷, és az ERSTE Bank ³⁸ a különböző hitelminősítők által ugyancsak A, míg az MBH Bank B ³⁹ minősítést ért el, így kijelenthetjük, hogy a legtöbb általunk vizsgált kötvény esetében a hitelkockázat elenyésző.

Végül a befektetési formák átfogó vizsgálatának érdekében úgy gondolom, hogy az állam és a bankok nyújtotta befektetési lehetőségek mellett érdemes megtekintenünk, a korábban már bemutatott BUX részvényindex hozamait az utóbbi időszakban.

11. ábra BUX index hozam/év

Forrás: Saját szerkesztés a bemutatott lehetőségek alapján

Az alábbi diagramon 2019-től évenkénti lebontásban szemléltettem az index hozamait. A diagramra ránézve azonnal látható, hogy miért tartják a részvénybefektetést az egyik

³⁵ A-D, Legjobb elérhető értékelés = A

³⁶ OTP Bank Tájékoztató a 2022. évi eredményről, [online] 2023, URL: https://www.otpbank.hu/static/portal/sw/file/OTP_20224Q_h_final.pdf (2023.11.19)

³⁷ Portfólió Megerősítette a Raiffeisen Bank International hitelminősítését az S&P [online] 2022, URL: <https://www.portfolio.hu/uzlet/20220303/megerositette-a-raiffeisen-bank-international-hitelminositest-az-sp-530891> (2023.11.19)

³⁸ ERSTE Bank, Rendkívüli tájékoztatás, [online] 2023, URL: https://www.erstebank.hu/content/dam/hu/ebh/www_erstebank_hu/bankunkrol/erste-group/erste-jelzalogbank/2023/08/fitch_ratings_hitelminositest_20230810.pdf (2023.11.19)

³⁹ MBH Bank, Rendkívüli tájékoztatás, [online] 2023, URL: https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH_Bank_Nyrt_Rendkivuli_tajekoztatas_Hitelminositest_aktualizalas_2023_08.pdf (2023.11.19)

legnehezebb, és legnagyobb kockázatokkal járó befektetési formának. Jól látható, hogy a vizsgált időszakban kettő év hozamai is negatívan alakultak, és ez a két év átlagosan évenkénti 10 százalék tőkevesztést okozott a befektetőknek. A rossz teljesítmény mellett, az adott időszakban, rossz vásárlási döntéseket hozva ez az érték meg magasabb is lehet számos befektető szempontjából. A diagramon viszont az is jól látható, hogy a vizsgált időszak 3 jól teljesítő évében ezeket a veszteségeket az alap magasan túlteljesítette, és összességében nézve évi átlagos 10,98 % hozamot produkált a befektetők számára. Ez jól mutatja a korábban bemutatott hosszú távú befektetések kockázat csökkentő hatásának hatékonyságát.

A részvények és az indexalapok a likviditást tekintve a legjobb befektetési formák. A részvények árának alakulása a kereslet-kínálat kapcsolatából fakad, így a nagyobb volumenű részvények esetében legtöbbször azonnal, akár néhány kattintás árán értékesíthetjük azokat, és hozzáférhetünk pénzünkhez. A magas likviditásnak, viszont hátránya az, hogy az árak rendkívül volatilisak lehetnek, és sokszor akár egy hír következményeképp néhány perc alatt óriási változások mehetnek végbe az indexek, vagy részvények árfolyamát tekintve.

A potenciális hozamok miatt ezek a befektetések vonzóak lehetnek, azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül a velük járó kockázatokat sem. A részvények és indexek értékét számos tényező befolyásolhatja, és ezzel együtt járnak bizonyos kockázatok is. A részvények kockázatai közé tartozik a piaci volatilitás, vagyis az árak ingadozása, amely hirtelen és jelentős változásokat hozhat magával. Mindemellett egy-egy részvény vagy egy bizonyos szektor rossz teljesítménye kockázatot jelenthet, és negatívan befolyásolhatja az alap értékét. A vállalati kockázat ugyancsak fontos tényező, hiszen minden vállalatnak saját specifikus kihívásai és problémái vannak, amelyek hatással lehetnek a részvények értékére. Ezenkívül a makrogazdasági tényezők, politikai események, valutaárfolyamok és sok más egyéb dolog is befolyásolhatja a részvények és indexek teljesítményét. A részvények kockázatainak megértése és tudatos kezelése kiemelten fontos a sikeres befektetési stratégia kialakításában és fenntartásában. A BUX index esetében ezek közül a kockázatok közül számos, csak korlátozott mértékben van jelen az index diverzifikáltsága miatt, de döntéseink meghozatala előtt fontos figyelembe venni a ránk leselkedő lehetséges kockázatokat a veszteségek elkerülése érdekében. A kötvények esetében fontos szerepet játszó inflációs kockázat a részvények esetében kevésbé van jelen, és kijelenthetjük, hogy a részvények hozama hosszútávon általában felülteljesíti az infláció mértékét.

Jogi szempontból a részvényekre és részvényalapokra vonatkozó kockázatok korlátozottak, és a kötvényekhez képest alacsonyak. Viszont a bizonyos szektorokra, iparágakra

vonatkozó jogi korlátozások és változások hozzájárulhatnak a részvényárak változásához. Egy másik jogi kockázat ezekben az esetekben a befektetők saját felelősségéből adódhat. Míg a kötvények és állampapírok esetében a kibocsátó feladata az ügyfelek pénzügyi gyarapodásának jelentése, és ezzel kapcsolatos dokumentáció elkészítése, addig ez a részvények esetében teljes egészében áthárul a befektetőre. Amennyiben az általunk kiválasztott bróker cég nincs közvetlen szerződésben a magyar állami szervekkel, abban az esetben a személyi jövedelem adó bevallást, illetve az árfolyamváltozásokból adódó nyereséget/veszteséget a befektetőnek kell jelentenie az állam felé, és ezek elmulasztása komoly jogi következményeket hozhat magával.

Úgy gondolom, hogy az általunk vizsgált három befektetési forma, mind jó lehetőséget biztosít a magyar lakosság számára pénzük gyarapítására, vagy annak értékének megőrzésére a jelenlegi gazdasági helyzetben. Az állampapíroknak, banki kötvényeknek és a különböző részvényeknek és részvényalapoknak is megvannak a saját előnyeik és hátrányaik, amelyek vonzóvá, vagy éppen taszítóvá tehetik azokat más-más befektetők számára. A számunkra ideális befektetési portfólió összeállításához számos, korábban említett tényezőt figyelembe kell vennünk, viszont úgy gondolom, hogy az általam felsorakoztatott lehetőségeket áttekintve, bárki megtalálhatja és összeállíthatja a számára megfelelő befektetési portfóliót.

11. Összegzés

A befektetések világát már hosszú idő óta figyelemmel követem, és magam is aktívan részt veszek benne, így számomra már régóta magától értetődő volt, hogy szakdolgozatom valamely ehhez kapcsolódó témában szeretném elkészíteni. A témaválasztásom alapvető indoka volt, hogy a dolgozatom írása közben jobban megismerjem a jelenlegi befektetési kínálatot hazánkban, illetve bemutassam azt az olvasók számára, hiszen ezt a tudást én magam is hasznosíthatom majd későbbi életem során a lehetőségek vizsgálatánál és kihasználásánál.

A dolgozathoz számtalan kulcs információra tehetünk szert a befektetésekkel, és a magyar lakosság hozzáállása kapcsolatban, amelyek segítségünkre lehetnek a jelenlegi helyzet komplex megértéséhez. Az általam bemutatott általános befektetési irányelveket, kockázat csökkentő módszereket, választási metodikákat alkalmazva, saját elemzésekkel kiegészítve jó döntéseket hozhatunk a befektetések területén, amely meghatározhatja későbbi pénzügyi helyzetünket.

A különböző általunk elemzett kutatások, és felmérések eredményeiből kiderül, hogy a magyar lakosság csak csekély részének van meg a megfelelő pénzügyi tudása a lehetőségek kihasználáshoz és pénzügyi helyzetük megfelelő menedzseléséhez. Viszont ebben szerepet játszanak az alacsony keresetek is, amelyek nem teszi lehetővé számukra a pénzügyi tervezést. A magyar lakosság keresetének jelentős részét az általános megélhetés emészti fel, és a néha bekövetkező nagyobb kiadások teljes mértékben lenullázzák az addigi megtakarításaikat. Bár az állam megpróbálja ezeket a befektetési lehetőségeket az alacsony névértékekkel mindenki számára elérhetővé tenni, úgy gondolom, hogy a megoldás a pénzügyi tudatosság megteremtése mellett, az életszínvonal növekedésével függhetne össze.

Fontos hangsúlyozni azt, hogy a dolgozatomban bemutatott befektetési lehetőségek és hozamok egyediek. Általánosságban egészséges gazdasági helyzetben még a legkiemelkedőbb állampapírok hozama is csupán 0-5 százalék közötti hozamot ígér, így a jelenleg elérhető hozamok ebből a szempontból is kiemelkedőek, és érdekesek lehetnek számunkra. A jelenlegi magas hozamoknak, a magas jegy banki alapkamatnak számtalan oka van, amelyek a gazdaság gyengeségére utalhatnak, viszont ez egy másik szakdolgozat témája is lehetne.

Összességében elmondhatom, hogy a dolgozatom témáját nagyon hasznosnak találtam, és annak kidolgozása közben rengeteg új és hasznos ismeretre tehettem szert magam is a befektetési lehetőségekkel és a lakossági helyzettel kapcsolatban.

12. Irodalomjegyzék

- 2011. évi CXCV. tv Magyarország gazdasági stabilitásáról [online] URL : [Stabilitási tv. - 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye \(jogtar.hu\)](#) (2023.10.20)
- Államadósság Kezelő Központ ZRT.: Az államadósság-kezelés jogi és szervezeti alapja, [online] [www.akk.hu](#), 2019, URL:<https://www.akk.hu/content/path=allamadossag-kezeles-jogi-szervezeti-alapja> (2023.10.18)
- Államadósság Kezelő Központ ZRT.: Céljai, tevékenysége, jogi alapja. [online] [www.akk.hu](#), 2019, URL: <https://www.akk.hu/akk/celjai-tevekenysege-jogi-alapja> (2023.10.18)
- Balásy Zsolt, Szabó Balázs: HOLD Lexikon [online] [www.hold.hu](#) 2022, URL:
- Briglevics Tamás, Hegedűs Annamária: Hitelintézeti Szemle, 22. évf. 2. szám, 2023. június, 145–157. o
- Briglevics Tamás, Hegedűs Annamária: Hitelintézeti Szemle. [online] 22. évf. 2. szám, p.8, URL: <https://hitelintezetiszemle.mnb.hu/letoltes/hsz-22-2-szc1-briglevics-hegedus.pdf> (2023.10.08)
- Daniel Kurt: Is Warren Buffett's 90/10 Asset Allocation Sound? [online] [www.investopedia.com](#) 2023, URL:
- ERSTE Bank, 8,00% ERSTE HUF 23-25 Kötvény [online] 2023, URL: https://www.ersteinvestment.hu/static/befrt/download/Ugyfeltajekoztato_8_00_ERSTE_HUF_23_25_Kotveny_cl.pdf (2023.11.06)
- ERSTE Bank, Rendkívüli tájékoztatás, [online] 2023, URL: https://www.erstebank.hu/content/dam/hu/ebh/www_erstebank_hu/bankunkrol/erste-group/erste-jelzalogbank/2023/08/fitch_ratings_hitelminosités_20230810.pdf (2023.11.19)
<https://hold.hu/lexikon/hozam-es-a-kockazat-kozotti-osszefugges-sharpe-rata/> (2023.10.03)
- <https://privatbankar.hu/cikkek/reszveny/jon-jon-jon-a-xetra-de-mi-az-es-miert-jo-261838.html>
- <https://www.allampapir.hu/fogalomtar/> (2023.10.17)
- <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/022216/put-10000-sp-500-etf-and-wait-20-years.asp> (2023.10.03)
- <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/121815/buffetts-9010-asset-allocation-sound.asp> (2023.10.03)
- Kecskés András: A befektetések jogi és gazdasági elmélete, JURA kiadó, 2017. p.79
- *Magyar Állam, Babakötvénnyel elérhető összeg a gyermek 18 éves korára*, 2023, URL: <https://www.allampapir.hu/allampapirokbABA/>
- Magyarország Kormánya : Cselekvési terv a nemzeti stratégiához. [online] [www.kormany.hu](#) , 2015, URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20strat%C3%A9gia.pdf> (2023.10.07)
- Magyarország Kormánya : Cselekvési terv a nemzeti stratégiához. [online] [www.kormany.hu](#) , 2015, p.12 URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20strat%C3%A9gia.pdf> (2023.10.10)
- Magyarország Kormánya : Pénzügyi tudatosság fejlesztésének stratégiája. [online] 2017-2019, p.10 URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/5/39/21000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20fejleszt%C3%A9s%C3%A9nek%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf> (2023.10.01)
- Magyarország Kormánya : Pénzügyi tudatosság fejlesztésének stratégiája. [online] 2017-2019, p.2 URL: <https://2015-2019.kormany.hu/download/5/39/21000/P%C3%A9nz%C3%BCgyi%20tudatoss%C3%A1g%20fejleszt%C3%A9s%C3%A9nek%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf> (2023.10.02)

- MBH Bank, MBH HUF 12,00% 2025/A Kötvény [online] 2023, URL: [https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH III HUF termektajekoztato_20230714.pdf](https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH_III_HUF_termektajekoztato_20230714.pdf) (2023.11.05)
- MBH Bank, Rendkívüli tájékoztatás, [online] 2023, URL: [https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH Bank Nyrt Rendkivuli tajekoztatas Hitelminosites aktualizalas_2023_08.pdf](https://www.mbhbank.hu/sw/static/file/MBH_Bank_Nyrt_Rendkivuli_tajekoztatas_Hitelminosites_aktualizalas_2023_08.pdf) (2023.11.19)
- Merényi Zsuzsanna, Megyesi Gabriella, Szűcs Tamás: Az én pénzem, Pénzügyi oktatási program törzsanyag, AVG Kiadó -2015. p. 26
- Mohos Kristóf: 238 éve kelt életre az első befektetési alap. [online] www.portfolio.hu, 2012, URL: <https://www.portfolio.hu/bank/20121120/238-eve-kelt-eletre-az-első-befektetési-alap-175891> (2023.10.01)
- Mundrák Renáta: Az állampapír [online] www.silvermoon.hu, 2021 URL: <https://silvermoon.hu/befektetesi-lehetosegek/befektetesi-eszkozok/az-allampapir/> (2023.11.01)
- NAV, Az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország közötti kettős adóztatás elkerüléséről szóló Egyezmény alkalmazhatósága [online] 2023, URL: <https://nav.gov.hu/ado/szja/az-amerikai-egyesult-allamok-es-magyarorszag-kozotti-kettos-adoztatás-elkeruleserol-szolo-egyezmény-alkalmazhatósága> (2023.11.07)
- OTP Bank Tájékoztató a 2022. évi eredményről, [online] 2023, URL: https://www.otpbank.hu/static/portal/sw/file/OTP_20224Q_h_final.pdf (2023.11.19)
- OTP Bank, OTP 2 éves Kötvény [online] 2023, URL: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/Megtakaritas/Ertekpapir/KotvenyAllampapir/OTP2evesKotveny> (2023.11.03)
- OTP Bank, OTP TBSZ Kötvény [online] 2023, URL: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/Megtakaritas/Ertekpapir/KotvenyAllampapir/OTPTBSZKotveny>
- OTP Bank, Szócho Bevezetése [online] 2023, URL: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/szochobevezetese> (2023.11.03)
- Palkó István: Kiderült, mekkora tartalékuk van a Portfolio olvasóinak, mibe fektetik a pénzüket, és mi az, amibe csak szeretnék. [online] www.portfolio.hu, 2022, URL: <https://www.portfolio.hu/befektetes/20221114/kiderult-mekkora-tartalekuk-van-a-portfolio-olvasoinak-mibe-fektetik-a-penzuket-es-mi-az-amibe-csak-szeretnek-578696> (2023.10.07)
- Portfólió Megerősítette a Raiffeisen Bank International hitelminősítését az S&P [online] 2022, URL: <https://www.portfolio.hu/uzlet/20220303/megerositette-a-raiffeisen-bank-international-hitelminositeset-az-sp-530891> (2023.11.19)
- Raiffeisen Bank, Raiffeisen HUF Szenior Elsőbbségi Visszahívható Kötvény [online] 2023, URL: https://www.raiffeisen.hu/documents/10423/0/Termektajekoztato_HUF_MREL.pdf/cd114ae4-836e-a8b8-d30a-35727a04906b (2023.11.04)
- Richard Best : Put \$10,000 in the S&P 500 ETF and Wait 20 Years.[online] www.investopedia.com, 2023, URL:
- Sárosi Viktor, Jön a kettős adózás, kétszer is meg kell gondolni, tartsunk-e amerikai részvényeket ,2023, URL: <https://www.vg.hu/penz-es-tokepiac/2023/02/jon-a-kettos-adozas-ketszer-is-meg-kell-gondolni-tartsunk-e-amerikai-reszvenyeket>
- Zsoldos Ákos, Szinte pontosan tudható már most, mennyi lesz az éves infláció 2023-ban Magyarországon [online] 2023, URL: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230717/szinte-pontosan-tudhato-mar-most-mennyi-lesz-az-éves-infláció-2023-ban-magyarorszag-628069> (2023.11.08)
- Zsoldos Ákos: Szinte pontosan tudható már most, mennyi lesz az éves infláció 2023-ban Magyarországon. [online] www.portfolio.hu, 2023, URL: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20230717/szinte-pontosan-tudhato-mar-most-mennyi-lesz-az-éves-infláció-2023-ban-magyarorszag-628069> (2023.10.02)

13. Ábrajegyzék

1. ábra Hozam kockázat aránya.....	14
2. ábra A magyar lakosság pénzügyi helyzete.....	16
3. ábra A háztartások pénzügyi vagyonának megoszlása havi nettó jövedelem szerint	17
4. ábra A háztartások pénzügyi portfóliójának alakulása 2022 Q1 és 2023 Q1 között.....	18
5. ábra Az állampapírtermékek ismertsége az állampapír-tulajdonosok körében	19
6. ábra Infláció alakulása 1997-2019.....	25
7. ábra Állampapírhozamok 1997-2020	25
8. ábra Babakötvénnyel elérhető összeg a gyerek 18 éves korára.....	29
9. ábra Különböző állampapírok hozama év szerint.....	40
10. ábra Külső pénzügyi szereplők kötvényeinek hozama év szerint.....	42
11. ábra BUX index hozam/év	44

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: A magyar állam és más külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési lehetőségek a lakosság számára	
Hallgató neve: Szabó Tibor	NEPTUN kód: PG29AK
Képzési szint: felsőoktatási alapképzés	
Szak: Gazdálkodási és menedzsment	Szakirány: Szolgáltatásmenedzsment
Témavezető neve: Fejes Judit Katalin	Beosztása: mesteroktató
Tanszék: Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg	

Az internet által uralt modern világunkban a befektetések terén rendkívüli változatossággal és végeláthatatlan lehetőségekkel találkozhatunk, amelyek nap mint nap újabb lehetőség elé állítják a befektetőket. Az utóbbi években a technológia fejlődése megnyitotta az utat olyan befektetési formák és lehetőségek felé, amelyek korábban ismeretlenek vagy elérhetetlenek voltak a lakosság számára. A veszélyekről, az egyén számára megfelelő lehetőség kiválasztásáról viszont kevés szó esik a lehetőségek bemutatásánál. A jó befektetési döntés meghozatalához szükség van a számos fontos szempont figyelembevételére és a komplex piaci környezet megértésére. Az általam írt „A magyar állam és más külső pénzügyi szereplők által nyújtott befektetési lehetőségek a lakosság számára” című dolgozat ebben nyújt segítséget az olvasó számára. A dolgozat logikai relevancia szerint felépítve, 10 ponton keresztül mutatja be az olvasónak ezt a témát, amelynek végéhez érve akár korábbi tapasztalat nélkül a témában is, általános kép kialakításához segíti őt a befektetésekkel kapcsolatban. Dolgozatom első két része általános képet nyújt a befektetésekről, azok történetét, az alapvető irányelveket, és a pénzügyi tudatosság főbb elemeit bemutatva. Ezt a részt elolvasva általános képet kaphatunk a befektetésekről, és segítséget nyújt a megfelelő nézőpont kialakításában az olvasó szempontjából. A harmadik és negyedik részben a dolgozatom megértéséhez elengedhetetlen, alapvető fogalmakat és mutatók működését szemléltettem néhány példán keresztül. Ebben a részben vizsgáltam a rövid és hosszú távú befektetések közötti különbségeket, illetve a három legfontosabb mutató, a hozam, kockázat és likviditás kapcsolatát a befektetések területén. Ezt követően a Magyar Nemzeti Bank és számos más vállalat felméréseit összegezve, és értékelve egy általános képet kialakítva a lakosság pénzügyi helyzetéről haladtunk tovább. Az adatok alapján mélyrehatóan megérthettük a lakosság befektetési szokásaiban felmerülő problémákat, és az általános befektetési magatartást országunkban. A befektetési lehetőségek tényleges vizsgálatát a hatodiktól egészen a kilencedik részig olvashatjuk. A lehetőségek végtelen tárháza miatt, csak a legismertebb, vagy a legjobb lehetőségeket nyújtó befektetések kerültek vizsgálatra. A

vizsgálat során az alapvető mutatók, a hozam, kockázat, likviditás vizsgálata mellett a különböző jogi tényezők, a forgalmazás és visszaváltás, illetve a költségcsökkentést lehetőségeit is figyelembe vettük, így átfogó képet adva a lehetőségek várható kimeneteléről. A dolgozat a bemutatott lehetőségek diagramokkal, és különböző mutatók segítségével történő összehasonlításával zárul. A vizsgálat megmutatja az olvasó számára a részvény-és kötvénybefektetések közötti fontos különbségeket, illetve a kibocsátó hitelminősítése, pénzügyi állapota, likviditási rátája, hosszú és rövid távú stratégiája, a kamatláb típusa és alapja és a jogszabályi környezet figyelembevételével és vizsgálatának segítségével segít a döntéshozatalban a különböző lehetőségek között. A dolgozat kulcsfontosságú elemeinek, és mondanivalójának értelmezésében az általam gyűjtött és készített különböző diagramok és ábrák jó segítséget nyújtanak a témában laikus emberek számára is, így olvasását bárki számára javaslom.